ANUL I No 74 — 6 PAGINI 2 LEI — I — Miercuri 14 Octombrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieţi româneşti

Redacţia din Bucureşti Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.08.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituţii 1000 lei | Redacţia din Chişinău: Strada Mihail Eminescu, 19 Telefon 302

Unităţile motorizate româneşti străbătând câmpiile Ucrainei

COLABORAREA ROMÂNO - GERMANĂ

S'a împlinit un an de când misiunea militară germană a sosit în România spre a stabili un strâns şi rodnic contact cu armata română.

Sunt încă proaspete în amintirea tuturor împrejurările de atunci.

Ţara trecuse prin zile grele. Trupul ei sfârtecat sângera încă. Sufletul românesc, strivit sub greutatea loviturilor primite, nu avusese timp să se reculeagă. Iar armata, care asistase la dezastru fără să-şi fi putut face datoria, îşi manifesta amărăciunea printr'o totală şi dureroasă izolare.

In aceste momente grele ale istoriei noastre, Germania a fost singura putere europeană care ne-a întins o binevoitoare mână de ajutor. Ea garantase existenţa noastră ca popor liber şi deschisese României calea spre o viaţă nouă.

Rămăsese doar să se găsească mijloacele cele mai potrivite pentruca prietenia, pe care ea ne-o oferise, să devină o forţă activă de regenerare a naţiunii române şi de pregătire a ei pentru marea încercare ce se apropia.

Din această profundă necesitate a început colaborarea româno-germană. Mai întâi pe plan economic şi apoi pe plan militar.

Misiunea militară trimisă de Marele Reich în România avea astfel un scop bine determinat. Ea trebuia să pregătească ostaşul român în spiritul celor mai recente doctrine militare şi să-l obişnuiască cu metodele războiului modern, pe care brava armată germană le aplicase cu răsunător succes în acţiunile ei de până atunci. Acest lucru nu ar fi fost posibil însă dacă între cele două armate nu s'ar fi stabilit dela început o caldă apropiere sufletească.

Ostaşul român urmărise cu atenţia încordată eforturile de războiu ale camaradului său german şi îl admirase pentru forţa lui nebiruită. Deaceea acum îl privea cu încredere şi îi urma cu interes învăţăturile. Orice barieră morală între armata Reichului şi armata română se topise. In zadar duşmanii încercau să interpreteze tendenţios acest început de colaborare şi să-l prezinte într'o lumină falsă, cu scopul de a-i zădărnici isbânda. România şi armata ei au rămas surde la insinuările răuvoitorilor. Drumul ales trebuia străbătut cu credinţă, până la capăt şi la sinceritatea ofertei germane, bunul simţ şi interesele noastre ne ordonau să răspundem cu aceeaş sinceritate.

Personalitatea covârşitoare şi înalta ţinută politică a Mareşalului Antonescu constituiau pentru poporul român o garanţie solidă că vremea aventurilor a trecut. De aceea tot ce se făcea în ţară şi pentru ţară se bucura dintru început de aprobarea unanimă a naţiunii. Ostaşii germani cari au venit acum un an în ţară îşi amintesc de căldura cu care au fost primiţi. Singurele rezerve care se observau atât de o parte cât şi de cealaltă isvorau din faptul că cele două naţiuni nu se cunoşteau îndeajuns de bine. In scurt timp însă şi aceste rezerve au dispărut şi colaborarea începută a intrat într'o fază rodnică, decisivă.

Astăzi avem vii în faţa ochilor noştri rezultatele acestei colaborări. Ţara românească este alta. Inăuntru, opera constructivă a Mareşalului Antonescu, a reaşezat Statul pe temelia solidă a solidarizării întregului neam în jurul aceluiaş ideal de muncă şi jertfă; iar, în afară, datorită alianţei noastre cu puterile Axei şi colaborării pe câmpul de luptă, am reuşit într'un timp record să redăm ţării graniţa ei firească spre răsărit.

Ostaşul român a luptat lângă cel german, dovedind, pe lângă însuşirile lui de eroism şi combativitate, o prodigioasă stăpânire a metodelor noui de luptă. Războiul contra Uniunii Sovietice a încununat astfel în mod strălucit colaborarea începută în toamna trecută, şi a transformat-o într'o camaraderie strânsă, concretizată în fapte de arme cari vor rămâne un preţios îndreptar al relaţiilor viitoare dintre cele două popoare.

GRIJA STATULUI PENTRU SĂNĂTATEA POPULAŢIEI BASARABENE ŞI TRANSNISTRIENE

Un comunicat al Ministerului Sănătăţii anunţă, că, faţă de lipsa medicamentelor în farmaciile din Basarabia, Ministerul Economiei Naţionale a aprobat ca aceste farmacii să fie aprovizionate cu medicamente şi materiale sanitare de către depozitele din ţară, care vor putea livra de îndată toate comenzile făcute.

Pe de altă parte, ştim că Ministerul Sănătăţii pune o deosebită strădanie pentru îmbunătăţirea situaţiei sanitare a Basarabiei şi a Transnistriei. Regimul bolşevic s'a ilustrat printr'o totală lăsare în părăsire a satelor româneşti. Acest regim urmărea desigur să lase în înapoiere elementul românesc pentru a profita de moralul lui scăzut şi pentru a-l pune în stare de inferioritate faţă de elementul străin şi mai ales faţă de elementele comuniste, partizane ale regimului şi potrivnice atitudinei tradiţionale naţionale ale poporului moldovean.

Satele româneşti au fost găsite în părăsire. Tot ceeace realizase Statul român în timp de douăzeci de ani a fost distrus într'un an de regim bolşevic. Se urmărea un scop de propagandă, pentruca să se spună: Iată, n'aveţi nimic, pentrucă stăpânirea românească nu v'a făcut nimic.

Bolşevicii erau preocupaţi de altceva. Ei îşi concentrau toate posibilităţile în vederea unei invadări armate a Europei. Nu se putea opri deci la problemele sanitare ale populaţiei basarabene. Farmaciile puteau să stea cu sertarele goale, locuitorii fără asistenţă medicală la îndemână, iar românii să moară, ca să fie mai puţini şi să nu dea de furcă regimului comunist, care vedea în ei un pericol.

Se înţelege, aşa dar, că Sovietele nu aveau interesul să trimită medici în circumscripţiile basarabene, nici să îngrijească de aprovizionarea farmaciilor cu medicamente şi material sanitar sau să întreţină ambulatorii sanitare la sate.

Aceste lipsuri şi nevoi vor fi refăcute şi îmbunătăţite de Statul român în mod repede, pentruca să se şteargă opera de distrugere a bolşevicilor şi să se dea poporului basarabean şi transnistrian putinţa unei vieţi demne de veacul de civilizaţie şi progres în care ne găsim.

Satele trebue să intre în ritmul de viaţă al timpului. Sănătatea poporului din Basarabia şi Transnistria ne interesează în primul rând. El trebue să fie sănătos şi robust, pentruca de aci înainte să afirme şi mai mult vigoarea românească, pe care nu i-au putut-o secătui atâţia tirani asupritori şi atâtea veacuri de aspră vitregie.

Acest popor trebue să aibă toată încrederea în Conducerea Statului şi în lucrurile ce se pregătesc spre binele şi întărirea lui. Mareşalul Antonescu a ştiut să ne desrobească de sub stăpânirea duşmanului. Tot el va şti prin marea şi înţeleapta lui trudă, să ne desrobească din toate nevoile şi lipsurile ce ne mai sbuciumă sufletul şi grija de viitor.

Astfel, populaţia Basarabiei şi a Transnistriei să se îndrepte cu bună credinţă către aceia pe cari Statul îi trimite spre folosul ei şi cari vin şi ei cu bună credinţă.

Şi, mai ales, să nu uite a purta toată grija sănătăţii, căci de sănătate Neamul are azi nevoie mai mult ca oricând, la sforţările de muncă ce i se impun.

UNIUNEA SOVIETICĂ IZOLATĂ COMPLECT

Uniunea Sovietică este cu desăvârşire izolată de restul lumii. Nu din punct de vedere politic, căci ea se găseşte înglobată în alianţa engleză, americană şi a micilor aderenţi ai blocului anglo-saxon, ci această izolare trebue înţeleasă din punct de vedere geografic. Faţă de asigurările consolatoare şi duioase ale Washingtonului şi Londrei, dacă se aruncă o privire pe hartă, se discerne imediat, ce imense dificultăţi trebuesc învinse pentru a transporta până în partea europeană a Uniunii Sovietice, măcar o părticică din materialul de răsboi cerşit în fiecare zi cu atâta jale şi stăruinţă, de către bolşevici. Desigur, şi acest modic material le-ar fi de mare folos, pentru a-şi reface măcar în mică măsură, mijloacele de luptă pierdute în cantităţi considerabile, în urma atacurilor germane, efectuate fără pauză. După cum se ştie, una dintre misiunile importante stabilite la conferinţa dela Moscova, era de a se preciza ce material de răsboi poate fi acordat Angliei, ce poate să mai rămână sovieticilor, şi apoi, în a doua linie să se fixeze ce rute trebuesc adoptate pentru diferitele transporturi de material de răsboi. Apoi nu trebue să se uite faptul că punctele de sprijin pe care se bazează Statele Unite spre exemplu, Filipinele, lasă foarte mult de dorit şi că, deşi cotidianele amintesc neconteni de importantele baze strategice, stabilite în vreo duzină de insule din Pacific, chiar dacă acest fapt n'ar fi mai mult decât o vorbă goală, nu înseamnează altceva în cazul când se scontează pe aceste baze, decât înghiţirea unui imens material necesar înzestrării şi apărării acestor baze. Dacă se scontează faptul că fortăreaţa britanică, Singapore, a fost destinată pentru a fi înzestrată în cea mai mare parte, cu materialul american, iară Ciung King, pentru care Roosevelt arată mare interes, a fost fixat pentru sprijinul sovieticilor şi că o completare a înarmării şi înzestrării Indiilor Olandeze nu se poate realiza decât de către America, atunci este limpede că marile masse de material de război nu mai pot fi oferite la dispoziţia sovieticilor, mai ales pentrucă omul atât de realist, lordul Beaverbrook, delegatul Angliei, a prezentat şi Moscovei punctul său de vedere, spunând că e mai departe bluza rusească de corp, de cât cămaşa Englezilor.

Marile dificultăţi de ordin practic şi aproape irezolvabile, sunt: pe ce rută trebuie transportat acest material al înarmării până la teatrele de luptă ale războiului.

Din punct de vedere geografic, singura nădejde oferă Vladivosto-

(Continuare în pag. IV-a)

PENSIONARII BASARABENI

In grădina publică a oraşului Chişinău observai în fiecare dimineaţă pe oamenii aceştia, care se trezeau odată cu zorile, răsfoind cu ochelarii vârstei gazeta matinală, îmbrăcaţi în haine de o curăţenie mirositoare a scris, cu paşi domoli şi poate uneori tremurători de sarcina anilor şi ale fostelor griji parcurgând aleele şi instalându-se pe rând sub inima frunzelir de liliac: preoţi cu rasa neagră şi cu pletele albe, învăţători cu aer degajat şi cu un zâmbet adulmecător totuşi a seriozitate tristă, preotese văduve cu amintirea tuturor copiilor pe care i-au crescut, funcţionari de instituţii, scăpaţi de sfârâitul dosarelor şi de manşetele negre ale serviciului zilnic, ofiţeri cu supleţea militară transmisă în eleganţa costumului civil, etc., discutând uneori cu o tinerească aprindere şi apostrofând indisolubila tradiţie şi vremea „mai bună" a celor mai înfloriţi ani ai lor.

Se grămădiseră toţi la oraş, pentru ca prin pensia ce le-o acorda statul, după deceniile servite cu persistenţă şi conştiinţă, să poată duce o viaţă mai liniştită şi poate mai plăcută. Meritau.

Fiecare din ei avea feciori, care le luaseră locul, fiecare avea nepoţi şi fiecare a fost util cândva acolo unde au fost.

Când i-a surprins acel sfârşit de Iunie întunecat ca o furtună a anului trecut, cei mai mulţi n'au putut să se retragă. Nici mai târziu n'au putut să se retragă. Fie că aveau feciori pe malul drept al Prutului, care îndeplineau funcţiuni importante, fiecă ei înşişi au fost slujbaşi credincioşi ai statului românesc, fie că erau inutili prin bătrâneţea lor scopurilor funeste ale stăpânirii bolşevice şi deci neglijaţi şi dispreţuiţi, cererile lor de plecare erau amânate, tergiversate, respinse pur şi simplu, iar în cele din urmă „distractive" pentru agenţii terorişti ai N. K. W. D-ului.

Au rămas acolo, fără să primească o singură copeică dela statul sovietic, dar nici n'au îndrăznit să ceară. Au îndurat mizeria cu răbdare bătrânească şi cu credinţa în Dumnezeul sfârşitului lor.

Deaceea Mareşalul a hotărât să le plătească pensiile. Dar nu aşa cum le-au primit înainte de cedarea Basarabiei, ci sporite, cu 15%, 20, 30%, aşa cum se prevede în decretul-lege apărut nu demult.

Asemenea sporire e un act de atenţie deosebită pe care le-o acordă Mareşalul şi guvernul său, pentru toate suferinţele mute, pentru întăritoarea lor răbdare, pentru dârzenia care s'au împotrivit batjocurei comuniste, trăind numai din munca lor istovitoare, la o vârstă când odihna e cea care sprijină viaţa.

Pe lângă bucuria reîntregirii, a revederii cu feciorii, pensionarii basarabeni, când se vor plăti pensiile curând, vor simţi şi bucuria dreptăţii.

Este şi această sporire a răsplăţii după ani de muncă un act de mare dreptate al Mareşalului Antonescu şi guvernului său.

Ii vom vedea din nou serioşi pe stradă, aşezându-se cuminţi, parcă ar vrea să nu incomodeze pe nimeni, pe băncile grădinii publice a Chişinăului, Bălţilor, Sorocei, etc., descifrând în suflet mândria împlinirii nădejdilor şi a rugăciunii, numărându-şi anii pe tâmple, purtând în ochi stelele nemişcătoare ale continuităţii muncii şi devotamentului românesc şi aşteptându-şi împăcaţi şi buni sfârşitul, într'o ţară românească, pentru care au crescut feciori şi au muncit.

Sergiu Matei Nica

Pe marginea evenimentelor de pe frontul de răsărit

Victoria de pe ţărmul Mării de Azov deplasează războiul în Caucaz

Situaţia de pe frontul de răsărit a depăşit faza senzaţionalului degajând un fel de destindere, caracteristică exploatării marilor succese. Intr'adevăr, opinia publică mondială urmăreşte acum cu calm desfăşurarea normală a evenimentelor cari duc spre inexorabilul final. Nu aceleaş sentiment îl încearcă, bine înţeles, democraţia reprezentată oficial prin d-nii Churchill şi Roosevelt care, cu toate că simte altfel, este obligată să recunoască realitatea, ocolită cu atâta pasiune până acum. De aceea nu miră pe nimeni numeroasele şi variatele comentarii pe cari le fac posturile de radio, sau vestitele cotidiane din Anglia şi de peste Ocean cu scopul de a diminua amploarea şi consecinţele victoriilor germane de pe frontul de răsărit. Aşa bunăoară, se spune de astădată că „situaţia este foarte gravă", dar se mai adaugă în chip interesat că totuşi rezultatele obţinute n'ar fi tocmai acelea scontate de Fuehrer. Aceleaşi surse oftează însă, când constată agravarea din ce în ce mai mult a „operaţiunilor" pe cari încă le mai susţine „marele" aliat de pe continent, afirmând că „agonia Uniunii Sovietelor ne sfâşie inima". Probabil, atât posturile de radio, cât şi vestitele cotidiane din Anglia şi de peste Ocean să aibă dreptate când se comportă într'un asemenea spirit care lasă de dorit din punct de vedere informativ şi, mai ales, moral. Democratic, aceste surse sunt obligate doar să umbrească faptul că pe întreg frontul de răsărit din nordul îngheţat şi până la Marea de Azov, armatele germane sunt într'un formidabil marş spre Volga şi că bătălia de pe ţărmul Mării de Azov a fost terminată, lichidându-se complect ultimele resturi ale armatelor mareşalului Budionny. Singuri bolşevicii cari în goana şi în panica lor istorică uită să mai utilizeze de astădată înşelăciunea, afirmă — cu drept cuvânt — că „pericolul este mare".

Oricine, desigur, îşi închipue că „pericolul este mare", mai ales, când ştie precis că în spatele faimoaselor centre şi regiuni industriale nu mai există nici un sistem de fortificaţii şi, mai ales, când chibzueşte că iarna nu mai poate fi ca pe vremea lui Napoleon, un general peste a cărui tactică albă şi geroasă să nu se mai treacă. „Pericolul este mare", deaceia guvernul lui Stalin a şi părăsit Moscova, împreună cu misiunile diplomatice cari l-au susţinut şi l-au aruncat în prăpastie. Cu toate acestea, bolşevicii cred că ceva, ceva, tot va mai putea să fie scăpat fatalei capitulări, oprind rostogolirea armatelor germane cel puţin spre Caucaz. In acest sens, cinci divizii bolşevice abia aşteaptă să apere acest Caucaz cu concursul plin de îndârjire care a făcut faima forţelor engleze pe diferitele fronturi, cu osebire la Dunkerque. Se anunţă această apărare ignorându-se, cu siguranţă, în primul rând experienţa acestui războiu şi, în al doilea rând, pactul economic pe care Berlinul l-a încheiat cu Ankara, chiar în preajma deschiderii în mod acut a problemei pe care o suscită Caucazul, cu imensa lui bogăţie petroliară. De fapt, se ignorează şi experienţa acestui războiu şi pactul economic încheiat cu Ankara, în virtutea unei inerţii catastrofale care urmăreşte orice mişcare a Angliei de doi ani încoace şi din cauza nouei lovituri diplomatice a Berlinului în Turcia care a nimicit şi a răsturnat multe planuri în acest sector

Mascota unei baterii antiaeriene de pe malul Bugului

DUH ŞI SLOVĂ

POEZIA EROICĂ

Ţara îşi trăeşte de mai bine de trei luni o viaţă cu totul nouă, o viaţă de nouă cadenţă şi adânci frământări de vibraţii sufleteşti.

Desprinsă din încătuşările unei umilinţe de un an, această ţară s'a încadrat dintr'odată în ritmul marilor prefaceri europene, iar armata ei a reînsufleţit calea dealungul drumurilor atât de obositoare, lauri unei victorii, cari nu se deosibesc de cele din trecutu-i istoric, decât prin redarcerea timpului, la ultima lui expresie.

In faţa acestui capitol de istorie în mers, Neamul întreg a tresărit cuprins de fiorii rostogolirii morţii în spaţiu şi prin antenele lui creatoare a dat naştere cântecului de redeşteptare naţională în tumultoasele versuri, încadrate azi în aşa zisă poesie eroică.

Fenomenul nu e nou decât prin amploarea lui, căci toate epocile războinice şi-au avut cântăreţii lor.

Vâltoarea revoluţiei ardelene din anul 1848 şi-a ascuţit cadenţa în nepieritoarele strofe ale acelui „Deşteaptă-te Române" — rămas şi azi rugăciunea de fiecare zi a românismului, războiul Independenţei a fost cântat de Vasile Alecsandri şi George Coşbuc; în sunetele zincolitoare chemării „La arme" crestele Carpaţilor şi-au aplecat frunţile în faţa vijeliei sufletului românesc, ieşit din albie pentru a intra în matca lui de drept; iar în accentele poeziei eroice de azi, flăcăi tineri au păşit peste Prut, Nistru şi Bug, Feţi frumoşi înaripaţi, să sugrume balaurul ce pândea clipa unei slăbiciuni, pentru a putea înghiţi şi colţul de Moldovă, rămasă în sânul îndurerat al Patriei.

Poezia eroică de azi nu mai este ceeace se chiamă curent literar, căci ea nu cunoaşte laboratoare de prefacerea gândului în vers mai mult sau mai puţin poetic. Ea îşi are izvoarele în cele mai ascunse cute sufleteşti, ţâşnind în lumină potop de chemări avântate, cu acele imagini cari se înfăţişează numai în adâncuri limpezite de ochiul dumnezeescului din om, căci lupta pe care o duce oştirea neamului românesc, nu e nici lupta de cuceriri şi nici una de sfâşierea ţărilor. Este o isbucnire a Dumnezeului din noi, să ne arunce spre ceeace ne-a visat El cu aproape două mii de ani în urmă: paşnici unul faţă de altul, trăind laolaltă în bună-învoire.

Ca fii paşnici unul faţă de altul, este neapărată nevoie de înlăturarea tulburătorului păcii şi pentru traiul în bună-învoire. Noi românii, alături de toate popoarele în sufletele cărora Dumnezeu trăeşte încă — am fost aleşi să aşezăm lumea nouă pe largi temelii de jertfe. Această jertfă se cere cântată şi preamărită şi nicidecum umilită de plâns omenesc, căci poezia eroică de azi e însuşi glasul Ziditorului a tuturor celor văzute şi nevăzute.

Numai un izvor dumnezeesc poate fi atât de tumultos şi atât de nesecat.

Al. Negură

NOTE

Au apărut în broşuri cuvântările d-lui ministru Mihai Antonescu: „RAZBOIUL SFANT", „ZIUA BIRUINŢEI", „BASARABIA SE RAZBUNA", „INCHINARE EROILOR DESROBITORI".

*

In biblioteca „Sentinela" editată cu destulă grijă de Ministerul Propagandei, au fost tipărite câteva cărţi populare, la îndemâna elevilor de şcoală, cărturarilor dela sate, ostaşilor şi sătenilor: „LOZINCI" de Mareşalul Ion Antonescu; „CÂNTECE DELA OASTE" (Antologie); „POVESTIRI DIN RĂZBOI" de Gh. Coşbuc şi M. Sadoveanu; „POEZII POPULARE" (Culegere); „STÂND LA FOC", povestiri de Alexandru Lascarov-Moldovanu; „BASMELE ROMÂNILOR" de P. Ispirescu.

O colecţie demnă de interes pentru bibliotecile populare.

*

„CENTRUL 8" este titlul volumului de schiţe cu subiecte din războiu, alcătuit de d. Maior Corneliu Penescu, schiţe de adâncime şi fineţe care relevă alese însuşiri literare. Ilustraţii de Dem. Anestin.

*

A apărut gazeta ostăşească a naţiunei „SENTINELA", atât de cunoscută în rândurile soldaţilor, număr demonstrativ al felului cum am lăsat şi cum am regăsit Basaraia şi Bucovina, stăpânită vremelnic de Bolşevici dela 29 Iunie 1940 — până la 22 Iunie 1941.

*

In cadrul colecţiei „STUDII ŞI ORIENTĂRI INTERNAŢIONALE", d. Axente Sever Banciu a publicat o carte în care dovedeşte cu cifre şi date precise că forţa armată a unei ţări este într'o extremă de strânsă legătură cu puterea industrială a ţării. Autorul face o trecere în revistă a situaţiei economice a celor şapte puteri mari ale lumii, lămurind astfel cauzele adânci ale încleştării dintre popoare şi întrevăzând de partea cui va fi biruinţa, bazat pe potenţialul economic al fiecăreia dintre marile puteri.

CRESTĂTURI

● Mireasa Lumii se intitulează ultimul volum de versuri a d-lui Constantin Stelian. Stăpânit de prea multe influenţe din afară, D-sa are totuşi irizări de o magistrală frumuseţe lirică. Ascultaţi:

> Anny Eder, Anny Eder,
> Literele [illegible] te cer
> Cu 'nsetare maladivă,
> Ca 'nrâmări de rotativă
> peste [illegible] atelier!

Iar mai departe:

> Şi maşina jinduieşte
> carnea ta trandafirie
> când un crin de mână'n taină
> O hrăneşte cu hârtie.
> Când te întrebi, suspinând tristeţii
> Cine-o va citi?
> [illegible] zâmbind
> Iu dai aripi frumuseţii
> Cum dai gândului colind.

(pag. 41, Anny Eder).

Ne-a plăcut deasemenea mult de tot Lalelele, din care desprindem:

> Incedilnd locaşul în care ne iubim
> Ard în văpăi de sânge culori eteprizate,
> Ca dragostea aprinsă prin care ne unim,
> Cu mistuiri de patimi, mereu purificate.

D. Const.-Stelian este un poet dintr'o generaţie care şi-a desăvârşit de mult maturitatea. Preocupările sale cu totul multiple, nu i-au dat răgaz să-şi adâncească tainele poetice mai bine, şi e păcat fiind că d-sa e într'adevăr un poet şi încă de real talent.

● Căpitanul Dragomir Petrescu, directorul de mulţi ani al revistei „Bugeacul", adânc îndrăgostit de pământul cu a cărui nume şi-a botezat acum câţiva ani publicaţia amintită, în nr. 2 al colecţiei cu acelaş nume a scris de sub tipar un istoric al câmpiilor peste care odinioară năvăleau hoardele barbare din răsărit. E o osteneală dreaptă, care-i va aduce nu numai mulţumirea sufletească a lucrului împlinit ci şi satisfacţia de a fi contribuit la cunoaşterea unui trecut care a început să se uite. Dar aceasta nu este singura manifestare a autorului. D. căpit. Dragomir Petrescu a scos acum câţiva ani o antologie a poeziei Bugeacului care s'a bucurat de un deplin şi meritat succes.

In editura „Bucovina", d. Alexandru Vicol, cunoscutul publicist basarabean tipăreşte o plachetă de menţiuni critice. Vorbind despre Mateevici, iată ce spune d-sa la pag. 42.

„Mai toate poeziile sale poartă pecetea unor frământări pentru o viaţă nouă. El este un vestitor, pentrucă a cântat şi a prevestit zorile care trebuiau să răsară pe cerul Basarabiei. Participă entuziast, cu mijloacele de care dispune, la toată mişcarea care avea să schimbe rosturile în aşezământul cetăţenirii dintre Prut şi Nistru. Prin aceasta, poetul n'a făcut de cât să asculte glasul vremii, să frământeze de aceleaşi sentimente care animă la diferite intervale de timp viaţa colectivităţilor de pretutindeni. Mateevici a dat glas năzuinţelor neamului din mijlocul căruia a răsărit. Nu s'a închis în turnul de fildeş al esteţilor, ci a frământat de aceleaşi doruri şi năzuinţi de viaţă nouă pentru neamul oropsit, lăsat în întuneric pe cărările destinului".

şi de observaţii interesante cu privire la literatură intitulată „Priviri asupra Basarabiei".

● Amintiri din viaţa mea şi Călătorind prin Turcia, Irac, Persia şi Siria se intitulează ultimile plachete de impresii şi note de călătorie ale I. P. S. S. Mitropolitul Visarion Puiu, unul dintre cei mai de seamă chiriarchi români.

Iată ce ne povesteşte I. P. S. S. despre Kiev, în cea dintâi:

„Kievul, în deosebi, prin splendida aşezare pe câteva coline şi pe malul înalt al Dniprului, este unul din cele mai frumoase oraşe ale Rusiei; iar prin mulţimea mânăstirilor sale mari şi bogate, foarte mult vizitat de peregrini veniţi tot timpul anului din toate părţile imperiului, printre care am găsit de multe ori cete de moldoveni din Basarabia şi de peste Nistru. E deasemenea însemnat centrul comercial şi cultural, iar între instituţiile sale precum Universitatea, Politehnica şi altele în loc de frunte este Academia Teologică cu o vechime de 300 ani, având faimă vestită în toată creştinătatea".

Dar aşa au fost odată. Azi nostalgia duce numai gândul către o lume care va trebui poate să se nască. Regimul bolşevic a trecut pe acolo, desrădăcinând, incendiind şi alungând pe Dumnezeu din biserică şi din suflete.

Mânat de dorinţa de a vedea Orientul apropiat, I. P. S. S. a vizitat mai multe ţări din Asia Mică printre care şi Iracul cotropit mai acum câteva zile de Ruşi şi de Englezi.

„Privind din oraşul Mosul, povesteşte I. P. S. S., autorul, se văd pe celalt mal al Tigrului două mari movile: Cuiungic şi Nebi-Iunus (vechea Ninive). Pe aceste locuri şi-a construit Sanacherib capitala imperiului său asirian, care a durat dela 705—612 a. Hr. Din zidurile ruinate ale acestui oraş al Ninivei, s'a construit apoi o parte din oraşul Mosul. Fostul oraş Ninive, astăzi Nebi-Iunus, a fost fondat de Ninus, primul şi eroul asirian, apoi rege căsătorit cu vestita Semiramida.

In călătoria prin Turcia, Iran, Persia şi Siria, I. P. S. S. Mitropolitul Visarion Puiu ne desvăluie pe lângă impresiile de o deosebită fructură sufletească şi o sumedenie de date şi de amănunte istorice necunoscute ori uitate în întregime acum. Din acest punct de privire lucrarea e interesantă şi cu totul instructivă pentru mulţi, foarte mulţi din lectorii care vor să ştie despre ţări cu totul alt trecut ca acel al ţării noastre.

CHEMARE

Când liniştea aşterne ţării haina,
In amurgiri de vis şi de parfum,
Pe-un svon din depărtare aud cum
Ne chiamă moldovenii din Ucraina.

Hatmani bătrâni ce-au stăpânit o ţară
Hotărnicită'n răsărit de Bug,
Din veşnicia'n care se înjug,
Trezesc îndemnuri de odinioară.

Dănil 'Apostol parcă 'nalţă'o mână,
Ca semn să treacă fraţii Nistrul iar
Ca să aşeze ţării nou hotar,
Cu România'n veci de veci stăpână...

Pe dealuri mori de vânt ridică palma,
Vestind în noapte drum de străbătut,
Pe-acolo unde'n vese au mai trecut,
Românii, cu biruinţele deavalma...

Noi înţelegem inima sub taina
Ce-a coborît ca primăvara'n moină,
Când ascultăm în plângerea din doină,
Chemarea moldovană din Ucraina.

Noi înţelegem tot trecutu'n care
Ziua de azi, măreţ, se redeşteaptă,
Şi am pornit la judecată dreaptă,
Pe drum străbun, la vechile hotare...

D. Ion

Cronica dramatică

Vineri a avut loc, pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti, prima reprezentaţie a piesei *„Timon al II-lea"* de d. *Ion Sân-Giorgiu*, cunoscutul scriitor, profesor universitar şi luptător naţionalist pentru apropierea politică şi spirituală a României cu Germania hitleristă.

Această minunată comedie cuprinde în ea toată drama vieţii noastre actuale.

Nae Dragoman, jucat magistral de marele actor *Calboreanu*, este un om care toată viaţa lui a adunat numai avere. Un om luat din zilele noastre, din mijlocul nostru: un om care toată viaţa n'a avut alt ideal, decât să strângă bani, mereu bani, cât mai mulţi bani!... (Nu este aceasta viaţa, conţinutul vieţii oamenilor de azi?!). La bătrâneţe, aproape de moarte, rudele, strânse în camera dealături, joacă scene de comedie clasică a moştenitorilor care-şi împart moştenirea... mai înainte de moartea celui care le-o lasă..., şi care, în piesa d-lui Sân Giorgiu, mai trăeşte, spre stupefacţia moştenitorilor. Sfârşitul piesei ni-l arată pe Nae Dragoman, omul care toată viaţa a strâns cât mai mulţi bani, — scârbit tocmai de ceeace, lacom, agonisise toată viaţa sa.

Aceste scene cuprind adâncimile reale ale sufletului oamenilor de azi şi humorul puternic, în care autorul a prins o realitate dureroasă din actualitate. *D. Ion Sân-Giorgiu* a arătat în această frumoasă comedie că nu *aurul* — adică averea materială, banul — este esenţa ideală a vieţii omeneşti. Ci munca curată, pentru suflet; sau munca spirituală. Acestea sunt singurele care nu te pot desgusta niciodată, fiindcă îţi dau satisfacţii înalte, rupte din cerul divin şi date omului ca să se înalţe până la Dumnezeu şi să se deosebească de animalul de rând, cu aceleaşi nevoi materiale...

Războiul de astăzi este lupta între *aur* şi *muncă*, adică între *materie* şi *spirit*, între *animal* şi *om*.

Autorul, — care, după cum am spus şi mai sus, este un luptător pentru noua religie spirituală care vibrează în spatele nouei ordini sociale şi politice a Europei, — a dat o piesă *necesară* astăzi, în timpul luptei dusă de Europa întreagă, sub conducerea Führerului Hitler.

Aurul care-l subjugă şi îl îngroaşe pe om, va fi definitiv eliminat din viaţa omului, care-şi reclamă astăzi dreptul la înălţimile mari, pure şi divine date de Dumnezeu.

Din distribuţie, subliniem din nou creaţia minunată a d-lui *Calboreanu*, precum şi jocul d-lor *Ulmeni* şi *Manu*, cari au jucat excelent. Din rolurile feminine, notăm pe d-na *Sonia Cluceru* şi pe d-ra *Emilia Cozaochievici*, o actriţă tânără şi de talent.

Direcţia Teatrului Naţional a dat un spectacol care era *necesar*, pentrucă el este o explicaţie vie a acestui războiu sfânt.

N. Niopla

Sport

ROMÂNIA A INVINS SLOVACIA CU 3-2 (2-1)

Duminică 12 Oct. pe stadionul A. N. E. F., în faţa a 20.000 spectatori, s'a disputat matchul internaţional dintre România şi Slovacia.

După ceremonialul obişnuit, cu prezentarea echipelor, intonarea imnurilor naţionale respective, schimbarea buchetelor de flori şi... alegerea terenului, ostilităţile, pentru 90 minute, sunt deschise de România.

Ai noştri se hotărâse din primul minut. Căci mingea, ajunsă la Bogdan pe partea dreaptă, e centrată şi Humis, în stilul lui personal, trage cu nădejde. Mingea întâlneşte pe fundaşul Ujvary care acordă corner, rămas fără rezultat. Acţiunea aceasta saltă arena în sus. Şi băeţii noştri reiau atacul. Aripa dreaptă Bogdan-Marian combină spectaculos şi eficace. In min. 3 Marian chiar trage puternic. Portarul slovac se întinde serios şi deabia are timp să schiţeze un gest care aduce al doilea corner, rămas tot nefructificat.

Oaspeţii, oarecum surprinşi de atacurile naţionalei noastre, îşi revin. Şi chiar puternic, silind pe Negrescu să acorde corner (min. 6).

Jocul câştigă mult în spectaculozitate şi în iuţeală. In special oaspeţii, care pornesc hotărâţi. Dar în acelaş timp şi motorul echipei noastre prinde aripi. Sprijinită de o linie intermediară în formă bună, înaintarea noastră combină frumos şi se pare că scorul va fi deschis dintr'o clipă într'alta. O combinaţie Bindea, Marian, Humis se termină printr'un alt corner pe care îl execută bine Bindea; Marian prinde, driblează un adversar şi apoi trage... alături.

Replica slovacilor e dârză şi numai forma lui Negrescu şi Lengheriu le spulberă nădejdile. Totuşi se arată destul de periculoşi, mai ales aripa stângă, care are un „as" în persoana lui Kuchar.

Altă combinaţie Marian, Humis, Bindea, se termină cu un schoot tare al lui Bindea, lângă colţul stâng (minutul 7).

Românii domină. Domină cu atât mai mult, cu cât oaspeţii par că încă nu s'au pus pe roate. Acţiunile lor, deşi periculoase, totuşi sunt lipsite de convingere. După felul cum se înfăţişează lucrurile pe teren, ei par că mai mult vor să studieze adversarul.

INCEPE SĂ SE BĂNUIASCĂ CEVA!

Şi Românii domină. Sunt mereu peste adversar, mai iuţi şi mai hotărâţi, trag din orice poziţie, fiecare îşi cunoaşte rolul pe deplin. Totuşi scorul întârzie să fie deschis. In min. 14 însă o fază în careul nostru în care mingea a fost trecută magistral dela extrema dreaptă până la cea de pe stânga, ne dă un sever avertisment: Dubowsky, în faţă cu Sielovan face o feintă dibace, îl păcăleşte şi după ce mai face câţiva paşi, trage puternic. Sadowsky, plasat, prinde sigur.

A fost un fel de repetiţie pentru goalul care avea să cadă, anonim, e drept, dar care totuşi a căzut tocmai când echipa noastră se afla în plină perioadă de dominare. AUTORUL DE DATA ACEASTA A FOST PARTENERUL DE ARIPĂ A LUI DUBOWSKY, KUCHAR, CARE LUÂND PE CONT PROPRIU O MINGE, A TRAS, DELA 40 M., FULGERĂTOR IN COLŢUL STÂNG. SADOWSKY N'A PUTUT SĂ SCHIŢEZE NICI MĂCAR UN GEST. DEALTFEL AR FI FOST INUTIL - GOALUL A FOST IMPARABIL.

Deci, Slovacia conduce cu 1-0.

Departe însă de a se descuraja, ai noştri împing mereu, cu o convingere care ne umple inimile de nădejde. Concluzia tuturor e că trebue să învingem. Jocul devine foarte iute şi ai noştri se mută în careul oaspeţilor. In minutul 17 Bogdan, după o cursă „A la Berilă" pe partea lui, centrează. Bindea însă întârzie şi mingea e respinsă. Totuşi fazele de goal sunt numeroase şi categorice. Marian, venit înapoia liniei de centru, la minge, porneşte singur, atrage doi-trei adversari pe care-i pierde pe drum şi o trece frumos lui Humis. Acesta o lasă — intenţionat — lui Bogdan care — furat de cine ştie ce gânduri — nu sesizează. Ar fi fost un goal făcut.

REPLICA CEA MARE: GOALUL LUI HUMIS

Din ce în ce jocul se înteţeşte. In careul slovacilor apărarea luptă din greu. Goalul care trebue să cadă, e aproape. Il simte fiecare spectator. E concluzia firească care reiese din rateurile lui Ploeşteanu după o fază splendidă: Răşinaru a deschis lung pe Marian. Puştiul, trece „printre" lui Bogdan, acesta centrează. Bindea prinde, o ridică şi Humis reia splendid cu capul puţin peste bară. Minutul cel mare, minutul 29 a sosit. ROMÂNIA E IN PLIN ATAC. MINGEA, DELA MOLDOVEANU AJUNGE LA MARIAN. ACESTA SE STRECOARĂ ŞI-ŞI FACE LOC. A GĂSIT. TRAGE PUTERNIC. DAR BARA (AH BARA!) ADUCE MINGEA IN TEREN. APĂRAREA SLOVACĂ E IN PANICĂ. DE ACEASTA PROFITĂ BINDEA, CARE O RIDICĂ, CENTRÂND SPRE HUMIS. „CUSTICA" ATÂT A AŞTEPTAT! O SĂRITURĂ DE... TAP, UN „CAP" DE ZILE MARI ŞI MINGEA SE ROSTOGOLEŞTE IMPARABIL, IN COLŢUL STÂNG.

Deci am egalat...

Slovacii, departe de a se descuraja, încep să ia matchul în serios. Acţiunile periculoase încep să-şi dantelaze intenţiile. In min. 31, Bolcek chiar marchează, dar punctul nu este acordat. Bolcek primise mingea în vădită poziţie de offside.

ŞI BINDUŢ E PE TEREN!...

In min. 35, Răşinaru este înlocuit cu Constantinescu-Grecu. Se pare că e o introducere fericită, fiindcă echipa noastră, încetinită pentru câteva minute, îşi revine puternic. Humis este acelaş centru cu sclipiri inteligente, care ştie să-şi conducă partenerii. Ceeace determină apărarea slovacă să-l marcheze cât se poate de serios.

Se atacă din ce în ce mai insistent. O acţiune a lui Ploeşteanu este ratată în ultimă instanţă de Bindea (min. 38). Pătrunderile slovacilor însă sunt tot atât de puternice ca replici. Negrescu este într'una din zilele lui mari, Moldoveanu se dovedeşte a fi acelaş jucător bun, iar Lengheriu îşi cunoaşte datoria.

Trec şase minute de pătrunderi reciproce. Nu s'ar putea spune de partea cui va fi reuşita. Totuşi ceva trebue să se întâmple. ŞI ACEASTA S'A INTÂMPLAT IN MINUTUL 44, CÂND BINDEA A VOIT SĂ ARATE CĂ SE AFLĂ ŞI EL PE TEREN. MARIAN, ACEST MEZIN AL ECHIPEI, CARE ERI A MERS FOARTE BINE IN PRIMA REPRIZĂ, A PRINS O PRELUNGIRE A LUI CONSTANTINESCU-GRECU, ŞI FĂRĂ NICI O EZITARE, A TRECUT-O INAINTE „PRINTRE DOI" LUI BINDEA... BINDUŢ A TĂIAT-O DIRECT SPRE POARTĂ ŞI CU UN SHOOT SEC, A MARCAT PLASAT, IN COLŢUL DIN DREAPTA.

Aşadar conducem cu 2-1.

Totuş în minutul ultim al reprizei Dubowsky, extrema stângă slovacă era cât pe-aci să egaleze... Noroc că a intervenit prompt cu capul Sielovan. Altfel ar fi fost goal fără nici o discuţie fiindcă Sadowsky se afla în altă parte.

Bindea e... recidivist

Repriza a doua aduce pe teren o echipă slovacă decisă să câştige tot... terenul pierdut. Chiar în minutul 47, Dubowsky era cât p'aci să egaleze. Jocul lor este acum mai legat, cu passe scurte, pe jos. Balonul e condus cu o deosebită măiestrie. Lucru care-i cam desorientează puţin pe ai noştri. Repriza aceasta, din punct de vedere tehnic le aparţine integral.

Cu toate acestea băeţii noştri nu dezarmează. Şi potrivit zicalei „cine se scoală de dimineaţă, ajunge departe" forţează alura jocului. Şi roadele acestei concepţii n'au întârziat.

IN MINUTUL 50 MARIAN GĂSINDU-L PE BINDEA NEMARCAT, HĂLĂDUIND NESTINGHERIT PE EXTREMĂ, II TRECE BALONUL. BINDUŢ, DORIND SĂ ARATE CĂ ESTE TOT „COPILUL TERIBIL" DE ALTĂ DATĂ AL FOOTBALULUI NOSTRU ŞI SCĂPÂND DE SUB GRIJA TUTELARĂ A LUI BIRO ŞI RADO, MARCHEAZĂ AL TREILEA GOAL, TRĂGÂND PUTERNIC SUB BARA DE DEASUPRA, PE UNDE MINGEA A CĂZUT IN PLASĂ. GOALUL A FOST IMPARABIL.

De aici înainte slovacii pun stăpânire pe joc. Sadowsky e întrebuinţat serios şi pus la grele încercări fie de Kuchar, trecut inter-dreapta, fie de Bolcek, care a fost unul din cei mai buni jucători slovaci.

Acţiunile lor periculoase sunt îndrumate deobiceiu pe partea dreaptă, unde aripa Kuchar-Bolcek, face pur şi simplu ravagii. Pătrunderile lor sunt însă respinse, cu greutate, de apărarea noastră, unde Sadowsky pare destul de nesigur.

Şi Slovacii are un... Binduţ!...

Slovacii au pus completă stăpânire pe joc. Ofensiva lor se arată din ce în ce mai susţinută. In special compartimentul intermediar care lucrează cu o exactitate de ceas, împinge mereu înaintarea, dându-i mereu mingi bune. Rarele sclipiri ale echipierilor noştri se lovesc de zidul apărării, unde Ujvary îşi taie partea leului.

IN MINUTUL 58 INSĂ DESNODĂMÂNTUL AŞTEPTAT A SOSIT. DUPĂ CE CENTRUL LOR HALF, PORUBSKY, UN JUCĂTOR MASIV, TRECE MINGEA LUI ARPAS. ACESTA DESCHIDE LATERAL PE KUCHAR. DEŞI IN BUNĂ POZIŢIE DE SHOOT, TOTUŞ NU TRAGE, CI O TRECE LUI BOLCEK, CARE, VENIT IN VITEZĂ, MAI FACE CÂŢIVA PAŞI ŞI TRAGE PUTERNIC IN COLŢUL DREPT. SADOWSKY S'A LĂSAT ATÂT DE SURPRINS, INCÂT N'A SCHIŢAT NICI UN GEST MĂCAR. Punctul putea fi evitat.

Jocul capătă din ce în ce mai multă agresivitate. Slovacii combină mereu. Linia noastră intermediară ca şi apărarea directă luptă din greu. Slovacii au o bară prin Arpas (min. 59) iar în min. 66, la o lovitură de pedeapsă, Luknar o trece lui Arpas, care dacă ar fi sesizat, poate ar fi marcat.

In minutul 75 Dubowsky scapă singur şi cu Lengheriu în spate se îndreaptă spre poartă. Toată lumea văzuse goal şi numai faptul că Sadowsky a ieşit din poartă, a salvat un goal sigur. Mingea s'a lovit de el şi apoi a respins-o Negrescu. E singurul lucru bun făcut de Sadowsky în repriza aceasta, căci s'a arătat nervos şi destul de nesigur în blocaj. Poate fiindcă oaspeţii trăgeau prea puternic sau poate fiindcă se gândea la... Sofia!

Cu toate acestea scorul n'a mai putut fi modificat până la sfârşit, cu toată acerba voinţă a oaspeţilor de a egala măcar.

Victoria este pe deplin meritată. Am dominat o repriză şi au dominat şi ei una. Dar băeţii noştri au fost mai eficaci în faţa porţii. O victorie de care aveam absolută nevoie. Arbitrajul d-lui Dattilo a fost destul de discret şi a mulţumit. Totuş de vreo câteva ori n'a sancţionat just.

ROMÂNIA: Sadovsky; Lengheriu, Negrescu, Şiclovăn, Răşinaru (Constantinescu Grecu), Moldoveanu; Bindea, Ploeşteanu, Humis, Marian Bogdan.

SLOVACIA: Reimann; Ujvary, Rado; Kovak, Porubsky, Biro; Bolcek, Bielek (Kuchar), Arpas, Kuchar (Luknar), Dubovsky.

DAN BĂLTEANU

LA SOFIA, RAPID A INVINS LEWSKY, CU 5-3 (0-0)

După eşecul de Sâmbătă, ale căror explicaţii ar fi neobicinuirea cu terenul Junak şi oboseala călătoriei, cum şi faptul că Rapid a înfruntat în realitate echipa Bulgariei (Rapid a pierdut cu 4-2 (3-1) punctele românilor fiind marcate de Baratky), întâlnirea de Duminică Rapid-Lewsky prezenta un interes mult mai mare. Dealtfel, au şi asistat 8.000 de spectatori, care au contribuit la caracterul de mare sărbătoare a jocului de azi.

Pentrucă matchul Rapid-Lewsky — ca match — a căzut pe plan secundar. Principal a fost manifestaţia de prietenie româno-bulgară.

Intâlnirea sportivă a fost un bun prilej pentru marcarea unui început promiţător de raporturi sportive strânse între cele două ţări.

Şi matchul de Duminică s'a disputat într'un cadru sărbătoresc.

Inainte de începerea jocului şi în momentul în care echipele salutau publicul, muzica a intonat imnurile celor două ţări.

RAPID A CÂŞTIGAT IN ULTIMELE MINUTE

Intâlnirea de Duminică a fost la fel de înverşunată ca şi cel de eri. S'a jucat într'un tempo rapid, cu ardoare şi victoria a revenit la cele din urmă românilor la scorul de 5-3, după ce la pauză rezultatul era nul: 0-0.

Şi Duminică Rapid nu s'a simţit în largul său. Obicinuiţi cu terenul (Junak), de data aceasta feroviarii au părut obosiţi după matchul de Sâmbătă. In schimb, în ultimele 10 minute şi-a revenit prestând un joc care a reamintit pe adevăratul Rapid. Se poate spune că în acest timp a câştigat matchul.

Scorul a fost deschis de Iordache, după care Baratky, la urcat la 2-0. Pe rând, Covaceff, Crăsteff şi Stoianoff au înscris trei goaluri pentru Lewsky, astfel că bulgarii au condus cu 3-2. Dar Şipos a egalat şi apoi Mihăilescu şi Şipos au înscris goalurile victoriei.

Toţi jucătorii Rapidului s'au comportat la fel şi au fost toţi foarte buni în ultimele 10 minute. Nu se poate face o remarcare specială. (Eri cel mai bun jucător a fost Baratky). Atacul, mai ales, a jucat excelent în repriza doua.

Rapid a prezentat azi următoarea formaţie:

NEGRU — GHIURIŢAN, TEODORESCU - WETZER III, FIERARU, COSTEA — ŞIPOS, FLORIAN, BARATKY, MIHĂILESCU, IORDACHE.

VIAŢA BASARABIEI

NOUI PREFECŢI IN BASARABIA ŞI BUCOVINA

Se numesc în funcţiunea de prefect de judeţ cl. II. d-nii:

Colonel în rezervă Popovici Virgil, la judeţul Hotin, în locul d-lui Joe Gherman, inspector general administrativ.

Colonel în rezervă Berechet Florian, la judeţul Cernăuţi, în locul d-lui dr. Nicolae Lupu, inspector general administrativ.

Lt. colonel în rezervă Chiriacescu Grigore, la judeţul Storojineţ, în locul d-lui Constantin Dimitriuc, inspector general administrativ.

STUDENŢII RĂMAŞI SUB OCUPAŢIA RUSEASCĂ NU SE POT INSCRIE LA FACULTATE

Ministerul Culturei Naţionale a trimes ordin Directoratului din Basarabia, prin care face cunoscut că studenţii rămaşi sub stăpânire bolşevică nu pot fi inscrişi la Facultate de cât în mod provizoriu. Toţi îşi vor comunica adresele Facultăţei respective şi vor fi înscrişi numai în urma relaţiilor ce se vor primi dea Direcţia Ministerului Culturei Naţionale din Chişinău. Pentru toţi cei ce vor fi înscrişi, se va fixa o seziune extraordinară de examen în luna Noembrie curent.

ARESTAREA UNOR MEMBRI AI ORGANIZAŢIEI TERORISTE COMUNISTE

Autorităţile locale au capturat zilele acestea trei agenţi periculoşi ai organizaţiilor comuniste teroriste.

Este vorba de cunoscuţii comunişti Ioan Slesorenco, agricultor; Trifon Lebeder frizer şi Vasile Ganciov, toţi din suburbia Poşta Veche Chişinău. Toţi au cazier, fiind toţi condamnaţi în anul 1938 pentru activitate comunistă, odată cu venirea bolşevicilor, Slesorenco a fost numit Preşedintele sindicatului căruţaşilor din Chişinău, Lebeder a fost numit comisar politic iar Ganciov agent al G. P. U.-ului. Pe timpul ocupaţiei bolşevice, populaţia din Poşta Veche a cunoscut cea mai grozavă persecuţie din partea acestor trei terorişti.

Astfel la 20 Iunie 1940 ei au arestat pe locuitorul Alexei Coroneaco, al cărui cadavru a fost recunoscut cu ocazi deshumărilor din str. Viilor din Chişinău făcute zilele trecute de către autorităţile româneşti. Aceiaşi indivizi au arestat pe locuitorul Ilie Dobrovolschi. Pentru a demonstra cunoştinţele lor doctrinare, au ţinut mai multe conferinţe, în cluburile din Suburbia.

Odată cu retragerea trupelor bolşevice, au plecat şi ei în Rusia. După o lună de zile au revenit în Basarabia cu misiuni speciale, fiind surprinşi activând, au fost arestaţi şi înaintaţi forurilor în drept pentru percetare şi judecare.

Mitropolitul Gurie a demisionat

Mitropolia locală a primit eri ordin dela Sf. Patriarhie prin care se pune în vedera tuturor bisericilor din Basarabia cq Mitropolitul Gurie a demisionat. La slujbele bisericeşti va fi pomenit, Patriarhul Nicodim şi P. S. Mitropolit Efrim.

O NENONOCIRE INTR'O COMUNĂ DIN JUD. LĂPUŞNA

In comuna 7 sate, jud. Lăpuşna, s'a întâmplat eri următoarea nenorocire: Tinerii Ion Căpăstru, Constantin Ceauşu şi Fotache Căpăstru, au găsit în marginea satului o grenadă. Nedându-şi seama de pericolul ce prezintă, numiţii au început să se joace cu ea. La un moment dat a lovit grenada de pământ, explodând a omorât pe loc pe Constantin Ceauşu şi a rănit grav pe Fotache Căpăstru.

Parchetul a trimis în judecată pe Ion Căpăstru pentru omor prin imprudenţă.

S'a prelungit circulaţia monetelor de metal

Administraţia Financiară a jud. Lăpuşna, aduce la cunoştinţă că s'a prelungit circulaţia monetelor de metal după cum urmează: de 1 şi 2 albe şi 250 lei cu efigia fostului Rege Carol II până la 1 Noembrie curent. Monetele de 50 şi 100 lei de nichel până la 12 Noembrie curent.

Toate celelalte monete de metal precum şi 250 lei cu efigia Regelui Mihai I, fără nici un termen.

S'a purtat neomeneşte cu concetăţenii săi în timpul stăpâniri comuniste

Parchetul jud. Lăpuşna a trimes în judecată pe individul Grigore Ghesiu din comuna Sipola jud. Lăpuşna. Numitul este învinuit, că, în timpul ocupaţiei bolşevice a funcţionat ca agent de urmărire a acea comună. Pentru a demonstra excesul său de zel îi aresta şi sechestra pe toţi consătenii şi nu-i elibera până nu şi vindea ultimele zdrenţe. Aşa de mare era teroarea lui asupra consătenilor, încât ori de câte ori apărea pe ulijele satului toţi se ascundeau de frică prin beciuri.

Odată cu reîntoarcerea stăpânirii Româneşti, sătenii au cerut exemplara sancţionare criminalului.

Publicaţie

Nuci uscate, Fructe proaspete, struguri de masă, ouă, brânzeturi, fasole, unt presat, mălaiu etc. cumpără magazinul de coloniale

CONSUMUL CAPITALEI
Chişinău, str. Mihai Viteazu 50

CHIŞINĂUL

Aşa cum se prezintă Chişinăul după tristele orori bolşevice, un sentiment de nespusă durere mă îndeamnă să fulgui sub pleoapa sufletului nu năframa potolitoare de lăcrimi, nu coborîrea interioară în regăsiri elegiace, ci încercata revoltă a celor mai legitime blesteme, cele mai îndreptăţite vrăste de potop pe capul lor.

Din ceea ce amintirea mi-a dăruit să cunosc în trecut: un oraş construit masiv cu aproape nimic înoitor în el, dar cu o patriarhalitate largă şi bravă, n'a mai rămas nimic. Clădirile sobre şi grele cu o cuminţenie aproape austeră, străjuitoare de bulevarde largi, azi îşi arată gingiile de lut apăsătoare şi rănite ca după o trecere de duhuri vătămătoare şi neînţelese în marea lor răutate.

De ce oare? Cu ce greşise oraşul acesta bătrân de-a trebuit să ispăşească o atât de drastică nefiinţă? Operă veche, a unor generaţii peste viaţa cărora vremea a vărsat o ploaie de ani, barbarii bolşevici şi jidovii acaparatori au distrus-o în numele unei civilizaţii pe care o preconizau ca pe cea mai formidabilă realizare a celor douăzeci şi cinci de ani de experienţă nefastă. Când în vara anului 1940, din motive uşor de înţeles, a trebuit să ne retragem considerând Basarabia mai mult o provincie deschisă decât una cedată, la toate posturile de radio ruseşti ni s'a aruncat cu lăturile lor verbale, cu toată zoaia macabeică a oploşiţilor din suburbiile galiţiene, proprietari de prăvălii de ace. Nişte prăvălii care se puteau purta pe-o singură tarabă animată de gât. Jidovii aceştia rătăcitori, epavele unui Sion blestemat să-şi ispăşească din necuprins în necuprins, cu civilizaţia înşelăciunii şi a distrugerii preconizată de Talmud, cu surtucurile soioase şi caftane diavoleşti, ne aruncau anatema necivilizaţiei, a inculturii. Nu-i aşa de demult ca să uităm. Am plecat tăcând, fără ripostă, convinşi de dreptatea noastră. In urmă rămânea pe tot cuprinsul Basarabiei curăţenia caselor noastre care ne îndemnau mustrătoare să ne opunem, să le salvăm de pângărirea pe care ele singure nu aveau nicio putere să o înlăture. Am lăsat tot. Cu noi nu am luat decât sufletul şi dorinţa de a ne întoarce cândva. Din civilizaţia noastră cu rosturi minore, calificată chiar mai greu, roşii şi jidovii trebuiau să ridice la Chişinău şi pe tot cuprinsul provinciei furate, o alta, apogeul celei mai desăvârşite intuiri despre civilizaţie. Nu s'au ţinut de cuvânt, deşi în marea lor jonglerie verbală lustruiau păcatele celui mai odios regim cu epitete de strălucire spăimântătoare. Şi aceasta era pentru cei plecaţi, pentru ţara de peste Prut, o capcană pe care şabăsul o întindea, credea în mârşava lui deşteptăciune, cu abilitate.

Ai noştri, aşa inculţi cum erau, cunoşteau numai înţelepciunea proverbelor. Ei ştiau că: la pomul lăudat nu te duci cu sacul plin. Te duci cu o casma şi un topor să cureţi locul. Şi aşa au făcut şi cu lauda şabărului din provincia cutropită. Numai că în loc de cazmale şi-au luat puştile şi în loc de topoare plumbi. Civilizaţia apoteotică o vedem. La Chişinău şi în toată Basarabia, vântul curăţă gingiile de lut ale dărâmăturilor şi mână pe urma necuratului norii de praf. Restanţele blestemului pulverizat, rămas fără stăpâni.

Neputincioşi şi inculţi, aşa cum suntem, vom reface tot ce încheiata lor civilizaţie presupusă a distrus.

Din Chişinăul mort, opera epavelor, vom reînvia viaţa. Vom construi aici însemnele viitorului mai bun, mai drept, ridicând un stindard de veşnicie cu preţul jertfelor închinate fără precupeţire. Cu preţul muncii dăruite voluntar şi mândri de sorgintea latină a înţelepciunii şi civilizaţiei noastre latine.

Pe unde până mai eri au crescut balauri şi fantoşe de fum, pe unde apocalipsul a avut de spus ultimul cuvânt, purtându-l pe Anticrist ca pe singura realitate valabilă a vieţii noi îl vom aduce pe Cristos, ridicând peste ruine puterea aiutorinţii lui veşnice şi neîntinate.

Din fiecare umbră de blestem cu spaimele neputincioase şi reci, vom dărui vieţii nu spectre temătoare, ci viaţa desăvârşit ordonată, temeinică. Chişinău ruinelor va fi opera cugetelor şi mâinilor care ştiu să trudească şi să realizeze.

Din întunericul de acum va răsări lumina şi va trăi mai încolo cât veşnicia jertfelor cu care ne-am recucerit destinul întinat de barbaria minciunii, a jafului şi a crimelor semănate satanic.

Deşi e mort, Chişinăul va trăi. Pentrucă ţara şi destinul nostru îi vor da viaţă.

Neculai V. Coban

Douăzeci şi patru de ore în pământ

Văgăuna morţii: Lăpuşna

Metru cu metru. Ce-or fi făcând oamenii?.- Avioanele inamice

— Nu mai termină, fir-ar al dracului, — se auzi glasul răguşit al caporalului Ene Constantin care abia acum, după un continuu bombardament de şase ore, îşi pierduse răbdarea şi înjura.

Ne aflam în faţa Lăpuşnei, comuna aceasta ondulată pe o coastă abruptă de deal, mai înaltă decât cea din faţă, adică aceea pe care ne aflam noi, lungă cât o noapte de iarnă şi plină de ruşi, ca hoitul de viermi. Ne instalasem diminaţa pe poziţii prin bombardament şi dimineaţă nu ne mai mişcasem din loc. La fiecare mişcare, artileria roşie răspundea cu şaisprezece proectile. Şaisprezece tunuri aşezate pe două rânduri, ridicau nouri de praf şi de fum, care se lăsa încet spre vale ca un turman tomnatec, ce-ţi închide priveliştile, iar loviturile veneau câte opt în faţă, opt dinapoi, mişcate ca niste bile explozive când mai departe, când mai aproape şi nu rareori chiar între noi, vrând parcă să rupă carnea pământului.

Stam în gropile adânci fără putinţă de legătură, numărându-le, auzindu-le sinistra plecare din ţeavă şi ascunzându-ne cu capul până'n măruntaiele gropii la cădere. Artileria noastră abia începuse să-şi regleze tirul.

— Ce au cu noi, Doamne? Uite, astea ne-ating! — strigă subofiţerul Ignat, încordându-şi auzul pentru a descifra locul unde vor cădea turbatele ghiulele. Şueratul metalic ne depăşise; (urechile se deprinseseră să cunoască bine această depăşire).

— Nu-s ale noastre — strigă soldatul Manea Costache, ridicându-se în toată înălţimea din groapă, — au căzut la vreo trei sute de metri.

— Stai jos, nu te mai ridica, ce vrei să-ţi izbească una în cap? — zbierară la el vreo treizeci de guri, ai căror nervi se încordaseră prea tare. Alte lovituri urmară, cu acelaş şuer, de astădată proectilele căzură numai la treizeci de metri înapoia noastră, clătinându-ne gropile ca pe nişte cutii, aruncând ţărâna peste bluze şi înfiorându-ne cu forfotul otrăvit al schijelor ce zburau pe deasupra şi se înfigeau în pământ, cu un sbârnâit scurt de helice ruptă.

Liniştea din gropi era mormântală. Ne ghemuisem în colţul protector al groapei şi aşteptam să suporiăm şi ultima lovitură, ce urma să ne viziteze chiar „acasă".

Şi a fost deajuns, ca loviturile să cadă la cincizeci de metri mai în urmă, pentru că fruntaşul Toma Vasile, să exclame tare, ca şi când trecuse primejdia:

— Era să ne atingă. Au lungit tragerea!

METRU CU METRU

Tunarii noştri, după ce au încadrat bine poziţiile ruseşti din spatele satului Lăpuşna, au deslănţuit o canonadă pur şi simplu nimicitoare. Ni se părea aşa, unde poate erau de ai noştri şi aveam nevoe urgentă de sprijinul lor. Trăiam procesul acela de supra evaluare subiectivă, când tot ce e al tău e bun, e foarte bun şi când forţa duşmanului, oricât de bine ar fi organizată şi oricâte pierderi ţi-ar cauza, nu e în stare să-şi sdruncine asemenea credinţă. Acesta e acel moral, atât de necesar în luptă şi care ia parte hotărîtoare în izbânda bătăliilor.

Din gropile noastre urmăream efectul celor douăsprezece tunuri ale noastre.

Câteva chesoane mari ruseşti, ce se ridicau trase de şase cai din Lăpuşna spre bateriile din dosul dealului, fură date peste cap, oamenii dela cheson fugiră în şanţul şoselii, iar caii se răsturnară pe loc. S'au ridicat numai vreo trei, pentru ca o nouă serie de lovituri să-i aştearnă şi pe aceştia cu picioarele în sus pe partia şoselei.

— Ai noştri bat metru cu metru, mititeii, — răsări capul lui Parpalea, caporalul din Răducănenii-Fălciului.

Acelaş entuziasm se transmisese tuturora; urmăream, cu ochii aprinşi, căderea proectilelor româneşti, care după ce au pisat şoseaua într'adevăr metru cu metru se lăsară spre stânga răsturnând ţărâna liniştită a livezilor, se deplasară apoi spre dreapta sfărâmând ogoarele întinse şi nici nu mai aveam timp să ţinem seama de vijelioasa canonadă, ce se încinsese între cele două artilerii. Ruşii băteau cu înălţătoare esalonate, fără putinţă de a ne scoate din gropi, ai noştri băteau pe direcţie şi la vedere, încingând orizontul într'o ţură de fum şi de moarte. Bombele ne ocoleau, sau îndrăsneau să ne salute dela o apropiere de câţiva paşi, nu ne produceau nici o contursiune nervoasă, prea era frumoasă priveliştea urgiilor româneşti din faţă şi sufletul ne era prea plin, ca să ne înfrângă frica sau gândul de retragere.

Soldaţii roşii începură să iasă tiptil din sat şi să se îndrepte spre poziţiile noastre. Contraatacau. Depărtarea era prea mare, ca să putem pune în mişcare glasul bărbătesc al mitralierelor noastre. I-am aşteptat. Sub bombe, sub loviturile de branduri, pe care nu mai ştiu de unde le scoseseră, cu nervul încordat al vânătorului, i-aşteptam.

Primirea ce le-am făcut-o a fost peste putinţă a fi descrisă. N'au reuşit cel puţin să deschidă foc cu mitralierele lor şi se prăbuşeau ca porumbii sub secerea plugarului. Sute, sute de cadavre îşi arătau dinţii prin buruiene. Când ne-am răsturnat peste ei, nu mai era soare era doar o nemai sfârşită beţie un âmok local, ale cărui urmări le-a gustat îndeajuns toată divizia rusească.

Satul clocotea ca un furnicar, de agitaţia celor ce, probabil, încercau să fugă. Începusem să simţim greutatea acestei zile tunurile ruseşti ne băteau chiar în cap, mulţi ne au murit, iar brandurile uşoare de undeva din sat ştergeau toată pielea pământului.

Respinsesem un contraatac urias un batalion contra unei divizii. Două ore trăisem în iad, printre limbi de flăcări şi ţipete desnădăjduite. N'aveam ordin să ocupăm satul. Cu mari precauţiuni şi cu greutăţi peste fire de grele, de care mai târziu ne miram cum le-am putut suporta, ne-am săpat gropile individuale şi ne-am instalat la vreo două sute de metri de lizierea satului. Proectilele bolşevice veneau după noi, ca nişte căţei linguşitori.

CE-OR FI FACAND OAMENII?

Privind bombardamentul acela de aproape, ne părea că nu va rămâne nici urmă de sat. Mitralierele noastre, mame ocrotitoare în vâltoarea războiului, scăpărau urgie datorită căreia nu auzeam loviturile bombelor tunarilor. Vedeam însă gheizeri furioşi de fum negru, muindu-se într'o drăcească frăţietate deasupra satului, sub cerul ce se acoperea cu febra amurgului. Ţipete îndepărtate tăiau auzul ca un zăngănit de săbii medievale, nechezat turbat de cai spinteca văzduhul otrăvit şi se înecau în zarea fără niciun luminiş. Adevărată **văgăună a morţii**. Toate încercările ruşilor de a se furişa în afară de sat au fost adevărate sinucideri. Artileria noastră nu mai cunoştea repaus, nici îndurare. Câteva maşini, care au încercat să fugă pe şosea, au fost topite în flăcări de proectile extrem de îndrăsneţe. Nimai miros de moarte, fum înecăcios de cliditá, flacără nebună de cior. Eram siguri, că Lăpuşna, satul acesta de moldoveni curaţi, nu mai exista. Ne întrebam, printre pauzele ce şi le formula gândul, ce-or fi făcând oamenii din sat? Cu ce-au greşit ei să sufere o asemenea plimbare prin moarte? Era uşor să le vezi respiraţia tăiată, ochii măriţi de groază, undeva prin pivniţe fără fund, răstignindu-şi pe piept crucea seculară a credinţei.

Brandurile inamice conteniseră. In schimb artileria făcea adevărată risipă, luxoasă şi aristocratică risipă de muniţii. Reversul dealului Buciucaşul, din stânga şoselei ce intra în Lăpuşna, era numai o coastă cu sute de gropi, negre şi arse, adânci şi dese, care schimbau toată înfăţişarea plină de verdeaţă a ogoarelor.

Apunea soarele şi tunurile ruseşti tot lătrau. De paisprezece ore stăteau în pământ ca cârtiţele, fără libertate de mişcare.

AVIOANELE INAMICE

Satul Lăpuşna fumega. Asfinţitul îşi răsucea penele ca un păun. Deodată dinspre Hânceşti apărură unu, două... nouă avioane sovietice. Le cunoşteam după sunetul întrerupt al helicei, de a lipsă de sincronizare

(Continuare în pag. IV-a)

30.0000 VQLUME LITERARE PENTRU BASARABIA ŞI BUCOVINA

D. Profesor Mihai A. Antonescu, Vice-Preşedinte şi Preşedinte ad-interim al Consiliului de Miniştri, a primit următoarea scrisoare de donaţiune din partea d-lui P. Georgescu-Delafras, proprietarul editurei „Cugetarea":

DOMNULE VICE-PREŞEDINTE,

Basarabia şi Bucovina de Nord foste sub ocupaţie streină şi trecute prin pârjolul războiului şi al distrugerilor, au nevoe de o grabnică refacere, atât pe teren economic, cât şi pe cel spiritual.

Dorind din tot sufletul să contribui şi eu la această refacere, cu onoare vă aduc la cunoştinţă că, în afară de suma de un milion două sute de mii lei, subscrisă la Imprumutul Refacerii, vă ţin la dispoziţie 30.000 volume literare şi educative, cu care să se formeze sau înzestreze 300 biblioteci săteşti, fiecăreia repartizându-i-se câte 100 volume.

Toate aceste volume sunt editate şi tipărite de mine, în editura mea „CUGETAREA" şi sunt alese dintre cele care pot fi folositoare sătenilor.

Primiţi, vă rog, Domnule Vice-Preşedinte, asigurarea înaltei mele consideraţiuni.

(ss) P. Georgescu-Delafras

La care d. Vice-Preşedinte al Consiliului, a răspuns:

STIMATE DOMNULE GEORGESCU,

Am primit scrisoarea Dv. prin care îmi aduceţi la cunoştinţă subscrierea sumei de 1.200.000 lei la Imprumutul Reîntregirii şi darul de 30.000 volume pe care-i faceţi pentru organizarea şi înzestrarea a 300 biblioteci săteşti în Basarabia şi Bucovina.

Vă rog să primiţi caldele mele mulţumiri pentru această mărturie de simţire românească şi de înţelegere a nevoilor de luminare a satelor, care au suferit apăsarea cotropitoare a bolşevismului.

Primiţi vă rog, încredinţarea unei alese stime.

VICE-PREŞEDINTELE CONSILIULUI DE MINIŞTRI

In oraşele şi satele transnistriene a început şcoala

Carte românească pentru fraţii desrobiţi

Moldovenii dintre Nistru şi Bug, ţinuţi în întuneric şi obidă atâţi amar de ani, trăesc astăzi zorii unor vremii de renaştere românească. In Transnistria s'au deschis şcolile primare. In anul desrobirii activitatea şcolară a început prin rugăciuni către Dumnezeu.

La Tiraspol, în localul şcoalei nr. 4, s'a oficiat o slujbă religioasă în prezenţa d-lui prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul civil al Transnistriei. Au mai fost de faţă d-nii: general Macici, general Ghineraru, colonel Georgescu, prefectul judeţului, primarul oraşului Tiraspol, colonel Vâlcescu, corpul învăţătoresc, părinţii şi elevii şcoalei.

Serviciul religios a fost săvârşit de către **Arhimandritul Scriban**, care după terminarea slujbei a spus între altele:

CUVÂNTUL BISERICII

Aici, în spatele frontului se înfăptueşte rânduiala păcii, iar şcoala face parte din activităţile vieţii aşezate, liniştite.

De acum înainte, fraţii noştri, vor avea carte în dreapta grăire moldovenească şi se vor putea închina în credinţa creştină.

Să mulţumim Atotputernicului că ne-a dat putinţă să izbândim, şi prin frumoase orânduiri să înscăunăm o altă viaţă.

GLASUL INVAŢATORILOR TRANSNISTRIENI

Luând cuvântul, d. învăţător Ion Butuc român transnistrian, a spus următoarele:

In ăst an pornim şcoală cu o rugă către Dumnezeu. Nu gândim cum s'o arătat minunea aceasta, cum a vrut Domnul să fim şi noi slobozi. Ne-a plâns inima în noi decât amar am îndurat.

Mândri şi mari la inimă au fost fraţii noştri, şi ostaşii germani, care au venit să ne scoată din întunecimea iadului.

Cu cinstire vom pomeni pe cei ce şi-au dat viaţa pentru fraţii lor moldoveni.

Invăţătorii, părinţii şi copii, vă roagă domnul Guvernator, să duceţi cuvântul lor de mulţumire M. S. Regelui Mihai, Cancelarului Adolf Hitler, Ducelui Mussolini şi Mareşalului Antonescu.

Să spuneţi Marelui Mareşal să ia poporul moldovenesc sub paza sa, căci el şi-a păstrat şi credinţa şi limba.

D. primar al oraşului Tiraspol a mulţumit d-lui Guvernator pentru grija ce o poartă de a da şcoală populaţiei.

CUVANTAREA D-LUI GUVERNATOR

Pe pământul sfinţit de sângele românesc, viaţa îşi cere rânduiala ei.

Astăzi, într'un gând de faptă înnoitoare, în oraşele şi satele transnistriene începe şcoală de lumină şi chemare nouă.

Doresc tineretului să asculte această chemare şi să înţeleagă, că lumea îşi caută o altă îndreptare; lupta care se duce pentru credinţa lui Christos şi desrobirea popoarelor va clădi şi pe acest pământ o viaţă mai bună.

Invăţători din toată Transnistria, în noua chemare a şcoalei să slujească cu credinţă învăţământul, şi ca fapta noastră să se împlinească trebue să facă educaţia copiilor, izvorul de viaţă şi lumina de viitor a Neamului.

D. Guvernator a vizitat apoi toate clasele, dând îndrumări şi îndemnuri.

DOUA BIBLIOTECI ROMANEŞTI LA BALTA ŞI TIRASPOL

In cadrul acţiunei româneşti ce se desfăşoară în regiunile Moldovenilor de peste Nistru, Uniunea Fundaţiilor Regale a hotărît să înfiinţeze două biblioteci publice, în centrele Balta şi Tiraspol.

Bibliotecile, care se vor deschide, cât mai grabnic, vor fi adevărate oaze de lumină, pentru sufletele încercate ale Românilor transnistrieni, dornici de slovă plină de învăţăminte, de gânduri curate, de simţiri înalte.

Darul „Fundaţiilor Regale" este o preţioasă contribuţie la opera pe care cultura românească o are de îndeplinit în regiunile locuite de fraţii noştri desrobiţi.

UN INSTITUT ROMAN TRANSNISTRIAN

Pe lângă Direcţiunea Documentării, a luat fiinţă, cu sediul la Tiraspol „Institutul Român Transnistrian".

Se va aduna şi cerceta materialul documentar istoric, etnografic, statistic privind problemele Românilor transnistrieni; va organiza cursuri de limba română pentru învă[illegible] şi adulţi; va îndruma şi sprijini activitatea culturală românească în care.

Institutul va îngriji de funcţionarea bibliotecilor publice şi muzee[illegible]

Situaţia agricolă din Basarabia, Nordul Bucovinei şi Transnistria dela 28 Sept.-4 Oct.

In Basarabia şi Nordul Bucovinei.

Timpul a fost frumos, se simte lipsă de ploaie în sudul Basarabiei.

Arăturile se fac cu oarecare greutate din lipsă de mijloace de tracţiune.

Treeratul păioaselor şi culesul porumbului este pe terminate.

In Transnistria este în curs.

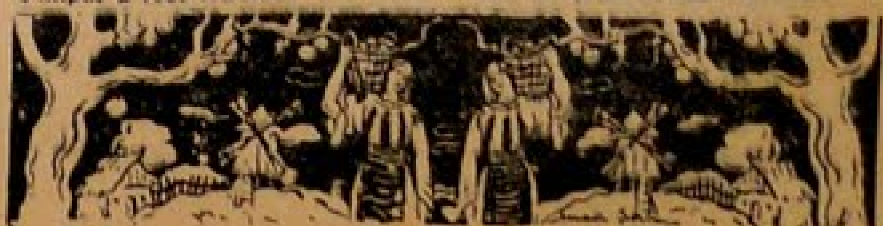
Timpul a fost frumos.

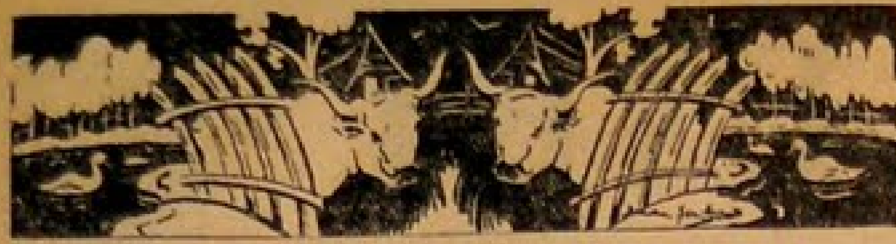
Se simte însă nevoie de ploaie.

S'au făcut arături în colhozuri cca. 300.000 ha., din care s'au însămânţat 270.000 ha. cu păioase de toamnă.

In partea de Nord s'a treerat 60% din păioase, în partea centrului 20% iar în partea de Sud 10%.

Culesul porumbului continuă.

Agonia Uniunii Sovietice

„îi sfâșie inima" lordului Beaverbrook

AMSTERDAM, 13 (Rador).— Corespondentul agenției DNB. transmite:

Lordul Beaverbrook a rostit Duminică seara o cuvântare la radio cu privire la conferința anglo-americano-sovietică de la Moscova, la care a participat ca șef al delegației britanice.

Au fost „promise" a [illegible] el, toate carele de luptă și toate avioanele cerute de Stalin. Se vor trimite Sovietelor și tunuri și materii prime.

Conferențiarul a admis că armatele sovietice se află în prezent într'un „pericol extrem de mare". „Agonia Uniunii Sovietice, a adăogat ministrul britanic, vă sfâșie inima", dar moralul populației nu a fost sdruncinat.

Lordul Beaverbrook a declarat deasemenea că Anglia nu va lăsa în voia soartei pe aliatul său. Lăsând să se înțeleagă că forța combativă a diviziilor germane este „formidabilă", lordul Beaverbrook a stăruit asupra necesității de a se produce care de luptă și avioane pe o scară și mai mare decât s'a plănuit vreodată.

ODESSA, CUIBUL REVOLUȚIONAR

Rezistența dezesperată a Odesei, ca și a Kronstadtului — portul fortificat din fața Petersburgului — are, în afară de motivul strategic bine înțeles de sovietici, cari știu ce vor pierde prin căderea celor două puncte în mâinile românilor și ale germanilor, și tradiția politică și revoluționară cu ele. Încă la începutul acestui veac preludiul marei revoluții comuniste dela 1917, a avut loc, cu sângeroasa rebeliune dela 1905, când s'a ajuns până la luptele din fața Palatului de Iarnă dela Ptersburg. In acelaș an Odesa, clocotea de acelaș spirit revoluționar.

Din acest port, a plecat dâra de pulbere care a aprins curând întreaga marină imperială din Marea Neagră, a înflăcărat spiritele, și a pregătit revoluția, din al cărei mers un episod a fost cunoscut și de noi, în portul nostru maritim al Constanței. Atunci, ca și acum, România ponderatoare și credincioasă bunelor rânduieli, a intervenit, într'un incident local, ce e drept, dând dovadă de un spirit de ordine și de salvare cuvântul nu e prea tare dacă ne amintim și de alte bune oficii ale noasstre aduse și aiurea în fața unor asemănătoare dezordine.

Atunci, dintr'o Odesă revoluționară a pornit crucișetorul-cuirasat o unitate foarte puternică pentru acea vreme „Kneaz Potemkin" cu un echipaj complet câștigat pentru revoluție și după multe ore de încrucișare pe apele Mării Negre s'a prezintat în fața Constanței amenințând.

Marina noastră era departe de a se măsura cu marea unitate rusă. Totuși crucișetorul ușor român „Elisabeta" n'a pregetat a preveni prin lovituri de tun pe răsvrătitul „Potemkin" că nu este dispus a se face nevăzut, și că stă de veghe în apele Constanței. După lungi parlamentări, echipajul s'a predat autorităților românești care au pus stăpânire pe frumosul vas cu trei coșuri, arborând la catarg, tricolorul. Defectat de marinarii săi, „Potemkin" s'a reîntors la Odesa, luat fiind la remorcă, de alte unități ale marinei imperiale rusești.

Această tradiție revoluționată a Odesei este departe de a se fi pierdut. Portul acesta mare, care comandă întregul țărm de Nord al Mării Negre și în acelaș timp influențează adânc continentul, este minunat așezat pentruca din el să poată pleca o propagandă și o mișcare. Apoi populația specifică a porturilor, inteligentă, fără prea multă frână morală, agitată, nervoasă, putea fi permanent folosită, fanatizată, îndoctrinată pentru o idee, care dacă nu isbutește în plinul ei, se mulțumește cu răul pe care'l pricinuia prin anarhie.

Odată câștigată și înglobată Odesa sistemului și vieții comuniste de stat, s'a înțeles importanța ei politică pentru întreaga Ukraină și Rusie de Sud. De aceea aci s'au instalat cuptoarele cele mai calde ale unei învățături și pătrunderi bolșevice. Nervozitatea și realismul populației acesteia de litoral, au fost dealungul anilor abil speculată. Și iată că o politică de anexare spirituală cu joc pe câteva generații a dat roadele dorite pentru conducerea comunistă și de partid. S'a creiat aci, la Odesa, o populație civilă fanatizată, hotărâtă să apere orașul și portul cu atâtea avantagii pentru ea, de multe ori în dauna altora, care alături de armata de apărare e un factor important, poate mai important decât cel militar, în opoziția pe care o opune.

Astfel, în afară de îndoctrinarea generală a generației comuniste de pretutindeni, din Rusia Sovietică, e aci un coeficient special de fanatism în fața căruia se găsesc astăzi armatele noastre asediatoare.

Și în linia acestor fapte astfel înlănțuite și luminate, ne putem explica, printre alți factori, și această îndârjită rezistență a unei Odese, cuib vechiu revoluționar. Și tocmai de aceea, Odesa trebuie cucerită!

TÂRGURILE DE TOAMNĂ SUB SEMNUL NOUEI EUROPE

Toate târgurile și expozițiile de războí din toamna aceasta, stau sub semnul nouei Europe; ele sunt o dovadă pentru munca pașnică de reconstrucție, ce se desfășoară — cu tot războiul — înapoia fronturilor. Seria a deschis-o în Germania ca întotdeauna târgul de toamnă din Leipzig, la 31 August. In aceeaș zi a fost inaugurat și târgul internațional al Dunării la Bratislava. Urmează după câtva timp și la interval de câte o săptămână, deschiderea târgului de toamnă din Praga, la 7 Septembrie, a târgului de toamnă din Colonia la 14 Septembrie și a târgului de toamnă din Viena la 21 Septembrie.

Seria o închee târgul răsăritean german dela Königsberg. In acelaș timp au avut loc în celelalte țări europene o serie de expoziții și manifestări, la cari au luat deasemenea parte firmele germane. Germania a fost reprezentată alături de celelalte țări la târgurile dela Bratislava, Zagreb și Utrecht. In afară de aceasta și la târgul internațional de mostre dela Sibiu. Ea a mai luat parte în mod oficial și la târgul de mostre dela Izmir, în Turcia. O expoziție exemplară pentru aprecierea produselor germane o reprezintă cea dela Zürich intitulată: „Materii fabricate germane în Elveția".

România, Italia și Spania la târgul de toamnă dela Leipzig

La târgul de toamnă din acest an dela Leipzig participarea țărilor europene a fost din cele mai complecte, cu toată starea de război. Printre țările a căror participare s'a remarcat, în mod deosebit, se găsesc România, Italia și Spania. România s'a prezentat în târg cu o expoziție în stil mare și de proporții vaste. De semnalat în mod special sunt produsele creșterii vitelor, și ale agriculturii, lemnăria, celofibre și lâna sintetică, reziduurile parafinoase ale industriei petrolifere.

Italia este reprezentată pentru a 24-a oară în mod oficial la acest târg de toamnă. De astădată ea expune produsele industriei de mecanică fină. Din bogata expoziție a Spaniei semnalăm: fructe proaspete și uscate, produse extrase din lămâi și [illegible] și produsele industriei de artă.

Datoria comercianților

NU DEPOZITE CU GÂND DE SPECULĂ ȘI DOSIRI, -CI POLIȚIE DE BREASLĂ

— Altminteri lagărul și sancțiuni mai grave chiar, nu vor întârzia —

Măsurile dictate de împrejurări și pe care, de urgență, guvernul le-a luat pentru a proteja nevoile consumatorilor, este dela sine înțeles că nu țind nicidecum să lovească interesele legitime ale comercianților.

Un comerciant cinstit nu face însă dialectică, ci negoț.

Nu urmărește câștiguri nepermise și înjositoare. Ci înțelege să fie un factor activ în eforturile depuse de Națiunea întreagă în momente de răscruce ca cele de azi.

Nu ridică interminabile obiecții, nu utilizează stratageme, nu se ascunde după degete. Ci colaborează, după puteri, efectiv și onest.

Menirea pe care negustorimea însăși și-o revendică, aceasta este. Dece atunci negustorimea nu-și face singură o poliție de breaslă, adică o poliție de apărare a obrazului breslei, pentru a reprima ea însăși acele elemente care-i mânjesc prestigiul, și o coboară în ochii lumii, pe nedrept?

Negustorii fac depozite și dosesc....

Am văzut negustori care se arată a fi niște adevărați dialecticiani, — dalectica lor servind exclusiv la menținerea panicii pe piață, la sădirea temerii în sufletul consumatorilor, la atmosfera de neliniște și de tulburare, din care evident se pot trage cele mai grase profituri. Am văzut negustori care în loc să-și facă datoria lor, caută acoperiri abile, arată tuturor că „n'au cum și n'au de unde să se aprovizioneze" și că deci nu a lor este vina, chiar când, în realitate, nu numai că au de unde se aproviziona, dar **fac depozite și dosesc,** pentru a putea specula mai târziu!

Ceeace n'am văzut încă este totuși constituirea — din sânul negustorimei — a acelei poliții de breaslă, care să dea în vileag pe comercianții necinstiți și să ridice din nou prestigiul comerțului român, contribuind totodată la o operă pozitivă. Fără această inițiativă, orice dialectică e de prisos: ea nu dovedește decât aceeași este de câștiguri neomenoase și aceiași fugă de răspunderi personale.

...FIINDCA „LIPSESC MIJLOACELE DE TRANSPORT"!

Iată de unde necesitatea sancționării, de către guvern, a celor vinovați — buni numai de gură, dar răi la fapte.

Ei scot mereu în prima linie, de pildă, lipsa mijloacelor de transport. Dar de ce lipsesc mijloacele de transport? Fiindcă trebuesc în primul rând susținerii războiului, Fiindcă trebuesc apărării și siguranței poporului român — deci și a comercianților profitori! — în fața inamicului și pentru o victorie totală a armatelor noastre.

E cinstită și e românească exploatarea unei asemenea situații? Cea mai gravă pedeapsă nu va fi îndeajuns pentru sancționarea unei astfel de nelegiuiri.

ORDINUL D-LUI MAREȘAL ANTONESCU PUNE LA PUNCT PE „DIALECTICIANI"...

Izbânzile hotărâtoare ale ostașilor noștri, ca și măsurile luate de guvern, vor duce în curând la descongestionarea transporturilor și un mare număr de vehicule de tot soiul vor fi readuse în circulația obișnuită.

Atunci se vor repezi, din nou, la profituri, hienele pieții. Nu acei negustori care au rămas onești vor profita, ci tot aceste hiene vor da busna.

Iată și aci, dece ordinul Domnului Mareșal Ion Antonescu, pentru internarea în lagăr a speculanților, vine să instituie dreptatea și să restabilească ierarhia onestității și în rândurile negustorimei.

In ce privește sgomotul pe care „dialecticianii" nedemni de nici o încredere, ai comerțului de iaf, îl fac pe chestia transporturilor, prezența directorului general al căilor ferate la ultima ședință a consiliului aprovizionării, furnizează la rândul ei — celor ce știu să vadă — un răspuns practic și asigurător.

RAMAȘIȚE DE CONCEPȚIE IUDAICA, IN COMERȚ

Pentru profitori și hiene, pentru cei care cred că în comerț nu există absolut nici o morală — aceasta după concepția iudaică, nu după concepția românească, pentru toți flămânzii din avutiile altora într'o vreme când greutățile neamului întreg sunt suportate cu mândrie de întreg poporul, — lagărul nu e decât prima treaptă a sancțiunilor. Rușinea speculanților va fi desigur mai mică decât blestemul copiilor, femeilor și bătrânilor pe care l-au amenințat și l-au jefuit.

Sancționarea jafului

Internarea în lagăre a lecmănitorilor săraci și nevoilor mulțimii, va fi însă o dreaptă satisfacție dată populației și va fi mai ales un învățământ lecuitor pentru cei încă necumințiți.

Speculanții se joacă cu focul.

Se vor arde. Se vor arde cu toții. Și o vor băga de seamă prea târziu.

Cine nu s'a înfundat până peste urechi în ispitele banului necinstit și în comerțul de iaf, cine mai are urechi și de auzit, să audă...

Regiunea Donețului

— Considerațiuni geologice, geografice, economice și interesante date statistice —

Bazinul Donețului în apropierea directă a căruia se efectuează îndrăzneața înaintare germană care — după cum se știe — urmărește necontenit pe inamic pe litoralul nordic al Mării de Azov, este bazinul industriei grele sovietice de primordială importanță, corespunzând în privința însemnătății poziției sale și rolului său în Uniunea Sovietică, regiunii Ruhr-ului din Germania. La sud-est de câmpia Niprului, teremii acestei regiuni se configurează în formă de valuri largi care sunt denumite „Platoul Donețului". Regiunea Donețului este delimitată de fluviul Don și înaintează în sud până la câmpiile de stepă pontică. In subsolul Platoului Donețului se găsesc masive și considerabile zăcăminte carbonifere, cari furnizează în partea vestică, mai ales în jurul localității Stalino (Jusovka) în mod precumpănitor cărbune de piatră, iar în partea răsăriteană, în jurul localității Grushoviza, cel mai prețios cărbune din câte există, antracitul. Straturile carbonifere cuprind o suprafață de circa 23.000 km. p. Intre aceste zăcăminte, se găsesc în proporții mai mici și diferite minereuri metalifere, ca de pildă, minereuri de zinc, de plumb, de mercur, ceva aur, argint și fier. In celelalte părți ale bazinului Doneț se găsesc saline cu considerabile cantități (se exploatează anual 1,2 mil. tone, în care situație producția sării deține locul de frunte din întreaga Uniune Sovietică), și în plus, mine de aramă.

Desvoltarea industrială a bazinului Donețului a căpătat proporții gigantice într'un timp extrem de rapid. Astăzi sunt înrolați în activitatea exploatării cărbunelui acestei regiuni, circa 265.000 de oameni. In anul 1926 s'au exploatat 22 milioane de tone de cărbuni, în anul 1934 sporind până la 61,4 mil. tone. Aceste cifre însumează prin urmare 66,7% din întreaga producție de cărbuni a Uniunii Sovietice. In economia mondială, Bazinul Donețului deține al patrulea loc. Aceste bogate zăcăminte carbonifere au făcut să se nască și să crească repede o industrie de mari proporții în strânsă legătură cu minereurile de fer dela Krivoi-Rog, care a devenit centrul esențial al industriei înzestrării sovietice și din acest punct de vedere, dobândind din partea sovieticilor o extindere considerabilă.

Instalațiile miniere și așezămintele industriale predomină până la mare distanță, tabloul regiunii bazinului Donețului. In câmpiile mai îndepărtate sunt intercalate nenumărate industrii intermediare și de prelucrare în diferitele stadii. Uzinele de gaz, mari furnale, fabrici de brichete se îndesesc în jurul zăcămintelor carbonifere, uriașe uzine metalurgice, topitorii, laminatoare imprimă trăsăturile dominante de oraș specific industrial, tuturor marilor orașe din această regiune. Cele mai importante centre miniere și industriale din bazinul Donețului sunt Sahty, centrul exploatării antracitului, orașul Bahmut sau Artimivsk, centrul salinelor și al exploatărilor de cărbuni, Voroșilovgrad, unde se găsește în afară de exploatarea cărbunelui de piatră, și o puternică industrie de prelucrare metalurgică, Stalino, inima industriei chimice și a industriei metalurgice, și Slavjansk, unde în afară de o industrie deosebit de însemnată chimică, ceramică și de grafit, se află și o industrie puternic desvoltată de mașini de tot felul. Cel mai important port al bazinului Donețului este Rostov de pe Don. Are o populație care însumează peste 510.000 de suflete. Din Caucaz vine până în bazinul Donului, prin Rostov, până la Gorlovka, o conductă petroliferă, ajungând în inima industriei Donețului. O deasă rețea de căi ferate transportă cărbunele și producțiile industriale ale acestui bazin până în interiorul Rusiei.

Bazinul Donețului putea să producă în 1937, 8 milioane de tone de fontă și 6 milioane tone de oțel. Deoarece producția totală sovietică era estimată la 14,5 mil. tone de fontă și 17,5 mil. t., rezultă faptul că bazinul Donețului furniza o treime din producția oțelului și aproape jumătate din producția fontei. Prin cele 3,3 mil. t. de produse laminate, regiunea Donețului deținea o importanță covârșitoare, furnizând o pătrime din întrega producție a Uniunii Sovietice. (UTA Berlin).

VĂGĂUNA MORȚII: LĂPUȘNA

(Urmare din pagina I-a)

specifică motoarelor rusești. Șapte bombardiere grele cu o destinație precisă, străbăteau norii la o înălțime de 3000 metri.

Au făcut câteva rotocoale deasupra satului și au început să bombardeze propriile lor poziții. Peste dezastrul provocat de artilerie, s'au suprapus și bombele avioanelor sovietice. Lipsiți, probabil, de legătură, n'au putut să delimiteze frontul și crezând, că am ocupat satul, incendiau propriile depozite de muniții, ale căror sgomote inundau valea.

Bucuria noastră era imensă, parcă însuși Dumnezeu conducea armele inamicului contra propriilor lui forțe. Nu simțeam nici foamea, nici setea, satisfacția era totală și ne covârșea. Băteau ostașii din palme ca la teatru, hohotind de râs, un râs nervos, ca o descătușare.

Și numai un avion de vânătoare, o cutie sburătoare, se cobori în picaj și începu să ne mitralieze fără efect. Pricepuse isprava și acum se revanșa. Era târziu, bombardierele terminaseră muniția și se întorceau.

Pe înoptate, cu toate că artileria rusească nu încetase, ne-a sosit mâncarea. Ne simțeam obosiți de bucuria puternică ce ne apăsa, de prea multele emoții ce la trăisem.

Satul sta singur sub pelerina lunei, tăcut și sdrobit de ploaia urgiei. Rușii, care au mai putut să se salveze, au fugit prin partea de West a șoselei.

Artileria lor lungă din pădurea Hâncești lor avea să ne bată întreaga noapte, până'n zori, când am intrat ca în curtea natală în satul pustiu.

Credeam, că nu mai găsim nicio casă în picioare și totuși Lăpușna n'a fost distrusă în întregime. O adevărată minune se întâmplase. Strada din mijlocul comunei era presărată cu cadavre omenești și cu cai morți. Ușile, deschise la toate casele, inspirau jalea și pustiul.

Creșteau însă din această pustietate toate tăriile noastre de care mai trebuia să dăm dovadă; morții noștri din ziua aceia de Iulie pecetluiau nădejdile în victoria grea ce se întrevedea...

S. M. N.

In atenția solicitatorilor de bunuri și imobile expropriate dela evrei

COMUNICAT

Ministerul Economiei Naționale, primind zilnic numeroase cereri din partea solicitatorilor de bunuri imobile, etc., expropriate dela evrei, aduce la cunoștința tuturor celor interesați să nu mai adreseze cererile lor acestui minister, ci subsecretariatului de Stat al românizării, colonizării și inventarului, care, în urma decretului-lege nr. 1210, publicat în Monitorul Oficial nr. 102 din 3 Maiu 1941, nu mai depinde de Ministerul Economiei Naționale.

UNIUNEA SOVIETICĂ IZOLATĂ COMPLECT

(Urmare din pag. I-a)

lui, fereastra sovieticilor la Oceanul Pacific. Dar până la Vladivostok înseamnează un drum nespus de lung și anevoios, deoarece centrele înzestrării americane se află în părțile răsăritene ale Americii, în mare majoritate, și numai o neînsemnată parte în vestul mijlociu.

In consecință, e absolut necesar: existența și efectuarea transporturilor lungei rute maritime până la coastele Pacificului, apoi navigația pe Vladivostok și în sfârșit, transportul nesfârșit de anevoios și de lungă durată al acestui material de răsboi pe calea ferată transiberiană. Caracterul comunicațiilor feroviare a fost călcâiul lui Achille a întregului sistem sovietic. Deși Stalin a pus pondere primordială pe această creiație și deși tovarășul său, evreul Kaganovici a fost însărcinat cu reconstrucția liniilor și comunicațiilor feroviare rusești problema transportului se isbește de stavile de netrecut, deoarece ruta prin Vladivostok este expusă necontenit și la fiecare pas unui nesfârșit cortegiu de impedimente. La acest fapt se adaugă ideia că armata bolșevică ar putea fi augmentată, transportându-se necontenit ostași în porturile din Pacific, dar acest fapt ar stârni cea mai vie opoziție a Japoniei. Deaceia transporturile americane se limitează numai la câteva tancuri petrolifere cu benzină. Washingtonul ar vrea să evite un răsboi pe 2 fronturi, dacă i-ar fi posibil și deaceea se va păzi de a primejdui posibilitățile unei înțelegeri cu Japonia, în ceeace privește transportul materialului de răsboi străbătând Marea Galbenă care intră în spațiul vital propriu al Imperiului Nipon.

Atacul anglo-sovietic executat asupra Iranului, a fost justificat prin necesitatea de a câștiga un acces direct cu Uniunea Sovietică pornind dela Golful Persic. Dar posibilitățile de navlu ale porturilor din Golful Persic sunt complet insuficiente pentru nevoile de aprovizionare ale unei armate moderne. Fiecare inginer știe că creiarea instalațiilor necesare unui port cu mare trafic, costă timp chiar dacă s'ar aduce din India învecinată toate mijloacele necesare, în mari cantități. Linia ferată, care duce la Golful Persic către Nord, proectul atât de dorit de fostul Șah al Persiei, nu este capabilă în situația lui actuală, să corespundă marilor cerințe.

Rămân numai transporturile de material de răsboi, efectuate pe linia feroviară din nordul URSS-ului către Murmansk. Această linie a jucat un rol nu lipsit de importanță în timpul răsboiului mondial. Dar calea ferată în forma în care a fost concepută de sovietici, nu corespunde însemnătății sale. Știrile în legătură cu situația militară din regiunea acestei linii feroviare sunt extrem de îngrijorătoare pentru sovietici. Comunicatele finlandeze relifează că această linie ferată este ocupată și Murmanskul este izolat cu desăvârșire de Petersburg. In consecință, și linia ferată Murmansk în faza ultimei situații, nu mai poate fi de nici un folos pentru transportul materialului de răsboi. (U.T.A. Berlin).

INFORMAȚIUNI

In Monitorul Oficial de Duminică, 12 Octombrie, a apărut **„Legea pentru modificarea și completarea unor dispozițiuni privitoare la salarizare din Codul funcționarilor publici „Regele Mihai I", împreună cu tabelele de salarizare a funcționarilor și un tabel de echivalarea gradelor, funcțiunilor, a căror ierarhie a fost modificată.**

Prin această lege sunt modificate dispozițiunile mai multor articole, în special cele referitoare la salarizare.

Iar prin tabelele anexe, vechile tabele sunt modificate în total, stabilindu-se prin ierarhizări în corpul funcționarilor și salarizări mult sporite.

Se aduce la cunoștința celor interesați că examenul de admitere la Institutul Surorilor de Ocrotire și Caritate „M. S. Regina Elena", din București, Calea Vergului 21, începe în ziua de 25 Octombrie 1941, ora 8 dimineața. Bacalaureatele se vor prezenta la aceiaș dată pentru examenul medical.

Inscrierile continuă până în ziua de 15 Octombrie.

Subsecretariatul de Stat al armatei de uscat, aduce la cunoștința părinților elevilor liceului militar „General Gh. Makarovici" din Iași și celor admiși în liceul militar înființat la Curtea de Argeș, că deschiderea cursurilor la aceste școli, va avea loc în ziua de 1 Noembrie 1941, la orele 8 dimineața.

Direcțiunea generală a Casei centrale a asigurărilor sociale aduce pe această cale la cunoștință asiguraților următoarele:

Intrucât numărul agenților plasatori de timbre s'a redus simțitor prin mobilizare și cum cei rămași nu mai pot face față cerințelor, direcțiunea generală tratează actualmente cu C. A. M. pentru distribuirea timbrelor odată cu articolele monopolizate.

In felul acesta peste puțin timp asigurații vor putea să-și procure timbrele dela debitele C. A. M.

Examenul de admitere în școala superioară de studii cooperative se va avea loc între 23—26 Octombrie a. c. Studenții fără mijloace vor obține burse în ordinea clasificării la examen.

Proba scrisă se va da la limba română și la aritmetică sau contabilitate, iar probe orale la geografia economică a României și noțiuni de drept și economie politică.

Informații suplimentare se vor cere la direcția școalei din b-dul Tache Ionescu Nr. 7 (Institutul Național al Cooperației).

Ministerul Economiei Naționale comunică:

Cu începere dela data publicării în Monitorul Oficial a prezentei decizium, orice vânzare, închiriere sau împrumut de mașini-unelte, deținute de întreprinderile industriale, miniere, sau meseriași, nu se va putea face decât cu aprobarea M. E. N.

Cererile de vânzare, închiriere sau împrumut de mașini-unelte, privind întreprinderile industriale, se vor depune la Direcția desvoltării producțiunii industriale, iar acele care aparțin unei întreprinderi miniere, se vor depune la Direcția petrolului, minelor și celorlalte exploatări miniere.

Conferința d-lui P. Smochină, intitulată: „Ce am văzut în Transnistria liberată" anunțată pentru astăzi în sala teatrului Ligii Culturale, se amână pentru Duminica viitoare la aceiași oră.

APEL

Theodor Socoliuc roagă pe cei reveniți din Ucraina și cari cunosc ceva despre fiul lui Mihail Socoliuc, concentrat de ruși la 6 Iulie 1941 să-i comunice la adresa: Chișinău str. Mihail Eminescu Nr. 17.

SĂPTĂMÂNA MILITARĂ

Incă odată Stalin, strategul...

Bătălia din regiunea de răsărit a Kiewului poate fi considerată pe de acum — încă înainte de terminarea sa completă — ca cea mai mare bătălie de nimicire din istoria universală. Nici Tannenberg, nici bătăliile din Polonia şi Franţa, nici bătălia dublă Bialistock-Minsk, nu pot fi comparate cu această încercuire gigantică. Budienny, comandantul suprem al frontului rus de Sud-Vest şi Sud, a şi fost declarat ţap ispăşitor şi destituit. Vinovatul adevărat este însă numai Stalin însuşi, care a interzis retragerea proectată a grupului de armate comandat de generalul Kirponos, care voia să se retragă repede din faţa îngrădirei ameninţătoare. Germanii posedă azi, tocmai în legătură cu aceasta, declaraţii foarte importante şi autentice ale ofiţerilor superiori ruşi căzuţi în captivitate. Generalul Kirponos, care avea sub ordinele sale 4 armate ruseşti ameninţate cu nimicirea, a recunoscut la timp furtuna ameninţătoare şi dăduse deja ordine amănunţite pentru retragere şi străpungere spre Sud-Est. Pe vremea aceia cercul german nu se închisese încă. Stalin a aflat însă despre această intenţie şi a dat ordinul cel mai sever de a apăra puternic frontul de fortificaţii din faţa Kiewului şi „a apăra fiecare piatră şi fiecare casă până la ultima picătură de sânge". Executarea acestui ordin a provocat o zăpăceală enormă în comandamentul şi la trupe, care luaseră deja măsurile cuvenite pentru înfăptuirea dispoziţiilor date de Kirponos. In nici un război nu s'a potrivit mai bine dictonul cunoscut: „Ordre, contre-ordre, désordre!"

Bătălia din spaţiul de răsărit al Kiewului este deci cea mai bună dovadă unde duce strategia stalinistă: „Luptă până la moarte pentru fiecare metru pătrat de teren". Ea duce la nimicirea sigură a armatei ruseşti, fiindcă nu ţine seama de nici o lege a tacticei şi strategiei, paralizând complect orice contra-lovitură operativă împotriva măsurilor luate de adversar.

Comandamentul german a pus mâna acum de curând între multe alte documente preţioase şi pe un ordin al grupei de armate Sud-Vest, din care reiese limpede, că comandamentul rus apreciase just valoarea liniei de pe Nipru, care azi este din nou pierdută. Acest ordin spune: „Trupele grupei noastre de armate se află în faţa unei însărcinări istorice de mare răspundere de a nu permite trecerea inamicului peste Nipru. Fluviul Nipru are o importanţă enormă pentru soarta patriei noastre. Peste acest fluviu inamicul nu are voie să treacă. Imposibilitatea de a căceri trecerea Niprului este chezăşia succesului nostru final".

Iată că între timp acest ordin poate fi clasat în archiva actelor fără valoare. Bătălia dela Kiew l-a prefăcut într'un petec de hârtie fără sens. Una din urmările directe ale marei victorii germane. Celelalte efecte decisive vor urma însă abia după ce vor fi măcinate complect toate forţele ruseşti, care se află în numeroasele încercuiri între Poltava şi Kiew, unde, cu fiarele prinse, ele se reped zadarnic spre gratiile cuştilor lor. Una din urmările cele mai grave va fi, desigur, pierderea Charkowului, Crimeei şi a bazinului Doneţ. Un alt ordin rusesc capturat ne arată deasemenea importanţa deosebită de mare pe care ruşii înşişi o acordau acestei regiuni. Ordinul spunea: „La spatele frontului nostru se află regiunea Doneţului, centrul nostru de exploatări carbonifere şi industria noastră de război, cu uzinele noastre gigantice şi maşinile formidabile. Aci locuiesc admirabilii noştri mineri, ale căror realizări sunt vestite şi care sunt mândria clasei muncitoreşti din Rusia".

Şi dintre toţi idolii sovietici, cel mai vinovat de înfrângerea suferită la Kiew, care se transformă zilele acestea într'o tragedie monstruoasă — este Stalin, strategul!

LA CERNĂUŢI AU FOST INFIINŢATE GHETTO-URILE

Ordonanţa d-lui general Corneliu Calotescu, guvernatorul Bucovinei

Duminică dimineaţa, la ora 7, a luat fiinţă ghetto-ul. El se întinde dela Gara principală până mai sus de biserica Sf. Paraschiva şi dela cimitirul Central până la strada Moldova.

D. general Corneliu Calotescu a dat o ordonanţă, intrată în vigoare Sâmbătă la orele 7 dimineaţa, prin care se introduce pedeapsa cu moartea pentru următoarele delicte şi pentru acei care:

Se vor deda la acte de violenţă;

Nu se vor supune somaţiunilor militare;

Vor instiga pe alţii la acte de violenţă;

Se vor deda la jafuri;

Vor ascunde lucruri de valoare;

Deasemeni pedepse grave pentru acei care vor cumpăra obiecte de preţ sau bijuterii de la evrei.

Dela orele 7 dim. a început exodul jidanilor către ghettou, fiecare familie părăsind casele confortabile din centrul oraşului cu lingerie, haine şi chiar mobile.

Acest tablou seamănă doar în mică măsură cu cel a exodului Românilor dela 28 Iulie 1940, cari au fost atunci huiduiţi, scuipaţi, batjocoriţi, bătuţi cu pietre, descărcându-li-se în urma lor focuri de revolver.

De data aceasta jidovii s'au dus în Ghetto sub privirile calme şi demne ale Românilor.

Ce lecţie de bun simţ ar putea fi mai înălţătoare decât aceasta!

REDACŢIONALE

Ziarul „Basarabia" trebuind să fie oglinda reală a vieţii obşteşti din provincia dintre Prut şi Nistru, în cadrul nouei vieţi a României reintregite, corespondenţii noştri sunt rugaţi cu insistenţă să ne trimită numai ştiri cu caracter local.

Ziarul „Basarabia" caută spre imediată angajare corespondenţi harnici la: Hotin, Soroca, Bălţi, Orhei, Cahul, Ismail, Chilia, Cetatea Albă, Tighina, Tg. Edineţi, Tg. Floreşti, Dubăsari, Basarabeasca, Hânceşti, Străşeni, Tg. Călăraşi şi Ungheni.

Corespondenţele de probă se vor trimite: Secretariatului de Redacţie al ziarului „Basarabia", Bulevardul Lascar Catargiu No. 31, Bucureşti III.

VECHIUL RENUME NEGUSTORESC ŞI SPECULA DE AZI

— Pe marginea inspecţiei inopinate a d-lui Mareşal Ion Antonescu —

Din goana lor flămândă după câştigurile neomeniei şi jafului, speculanţii de tot felul — mai mari şi mai mici, mai acoperiţi sau mai pe faţă — s'au oprit un moment: însuş Mareşalul Ion Antonescu a coborît între ei, cu privirea scrutătoare a mâhnirii şi a mustrării, definindu-le prin prezenţa sa întreaga lor vină şi desgolindu-i în proprii lor ochi, ca şi în ochii opiniei publice.

Marele soldat aduce pretutindeni cu sine imaginea mustrătoare a bravilor săi soldaţi care apără pe front mândriile patriei şi duc victorioase prin jertfa lor, steagurile ei, — aceasta de bună seamă nu pentrucaîn spatele frontului jefuitorii banului obştesc să-şi facă de cap.

Spoliatorii şi profitorii d'n comerţ — această îndeletnicire care cinstea în trecut pe cei care o practicau — nu s'au simţit deloc bine.

O rămăşiţă de conştiinţă s'a trezit în ei.

In cele mai păcătoase cugete, s'a ivit — dacă nu o părere de rău, căci numai sentimentalii nu sunt negustorii porniţi pe jupuire — în orice caz o jenă, o strâmtorare, o usturime.

A fost ceeace se chiamă un „moment psihologic", prezenţa Mareşalului Ion Antonescu — pe nevestite, pe negândite — în mijlocul acestor agitatori ai opiniei publice.

Speculanţilor le trece repede, e adevărat, orice urmă de palmă, grea numai pe obrazul care se simte.

Nu ne facem iluzii.

Dar sunt, în comerţul nostru, nu numai speculanţi, ci şi obrazuri care se simt. Şi oameni de bine. Şi minţi care gândesc.

Acestora, în primul rând — alături de măsurile necesitate de împrejurări şi pe care guvernul înţelege să le aplice cu toată asprimea — le revine rolul de a utiliza cât mai rodnic „momentul psihologic" de care amintim mai sus, punându-l în valoare şi făcându-l să aibă cât mai întinse consecinţe. Tot lor le revine sarcina de a completa măsurile guvernului, prin măsurile oneste şi reparatoare pe care singuri pot să le ia împotriva colegilor de breaslă, nevrednici de acest nume.

O poliţie printre comercianţii necinstiţi, făcută de comercianţii de bun renume moral şi de adevărată omenie ar dovedi apoi, că vechea faimă a negustorimii româneşti — mândra şi corecta negustorime de altă dată la care „cuvântul" şi „omenia" contau; — nu s'a pierdut cu totul nici astăzi.

Dacă pe lângă sancţiunile pe care foarte uşor şi la îndemână guvernul le poate aplica şi spori, ar veni şi această ruşinare şi veştejire a speculanţilor din partea breslei lor — desigur că rezultatele ar constitui o onoare pentru prestigiul comerţului nostru. Scriem acestea, din convingerea că oameni se găsesc care să ne audă şi să ne înţeleagă aşa cum se cuvine.

Pentru ceilalţi, prima treaptă a sancţiunilor ordonate de domnul Mareşal Antonescu: lagărul, va aduce rapid corectivul necesar. Drastic. Fără cruţare. Lecuitor de penibile nărăvuri şi învăţător de minte.

Căci nu e cinstit şi nu e românesc ca pe front să-şi dea viaţa cei mai buni fii ai ţării, pentru o ţară mai bună, iar în spatele frontului bălării-le maidanului moral să sugă seva pământului mărit prin jertfe şi să se îngraşe din sudoarea poporului jefuit.

Românizarea ţării

Mentalitatea ca cetăţeanul va primi plocon ceia ce Statul a obţinut cu grele sacrificii trebuie să dispară

Subsecretariatul de Stat al Românizării se află în plină acţiune de lichidare a bunurilor preluate de Stat dela germanii repatriaţi din teritoriul românesc, în virtutea Convenţiunei de repatriere încheiată cu Reichul german în Octombrie 1940, ca şi în jurul celeilalte mari probleme, care domină activitatea acestui subsecretariat, aceia a lichidării bunurilor expropriate dela populaţia evreiască, şi în privinţa bunurilor germane domneşte în opinia publică o ciudată stare de confuziune. Opinia publică, în general, vede în toate aceste operaţiuni, care nu au decât caracterul unor reaşezări istorice şi unei reorganizări economice, posibilitatea pe cât de bine venită, pe atât de neaşteptată, a îmbogăţirii patrimoniilor particulare, în condiţiuni de achiziţiune aproape simbolice. Experienţa acestui subsecretariat, a dovedit că opinia publică este, cu rare excepţiuni, profund surprinsă de faptul că, acolo unde se aştepta să găsească un cadou, cu nimic justificat, găseşte un preţ. S'a încetăţenit, datorită unor judecăţi pripite unei mentalităţi specifice deosebit de periculoasă, părerea că cetăţeanul trebuie să primească plocon, ceeace Statul a obţinut cu serioase sacrificii.

Este în interesul general ca o asemenea pripită iluziune să înceteze cât mai grabnic şi este bine să se ştie de către toţi acei cari vor să beneficieze de această mare massă de bunuri pe care Statul a hotărît să o lichideze în mâinile românilor etnici, care este reala situaţiune:

Preluarea bunurilor germane din teritoriul românesc, nu este rezultatul unei exproprieri, ci al unei răscumpărări. Urmând politicei sale demografice, şi întemeindu-se pe relaţiunile atât de strânse dintre poporul german şi poporul român, relaţiuni care în acel moment abia începeau să mijească, guvernul german a început tratative cu guvernul român, pentru încheerea unei convenţiuni, prin care toţi aparţinenţii rasei germane aflători pe teritoriul românesc, pe baza atâtor trecute hazarduri istorice, să poată reintegra domiciliul teritorial al patriei lor de sânge. Tot ceeace aceşti germani zidiseră însă pe aceste pământuri, căminuri şi averi, sortite să rămână aci, a fost plătit de Statul Român, fiecăruia în parte, pe baza unor evaluări de o riguroasă severitate, menite să reprezinte lealitatea şi ospitalitatea guvernului şi naţiunei române, faţă de devotaţii supuşi cari o părăseau. Aşa dar, într'un moment în care sarcinile patrimoniului public au atins întinderile nebănuite pe care le cunoştea întreaga lume, Statul a făcut totuşi eforturi de a plăti cu sumele întregi necesare, toate aceste bunuri care sunt astăzi gata de a intra în mâna românilor.

Trebuie deci să apară clar pentru toată lumea că Statul care a plătit aceste bunuri la preţul lor real, care trebuie să facă faţă atâtor nevoi şi atâtor chemări, nu poate lua sarcini noi, vinzând aceste bunuri pe preţuri mai mici ca cele plătite, aşa cum ar dori-o toţi amatorii ce se prezintă la cumpărare, şi că în definitiv această diferenţă de preţ, dacă ar fi acceptată de Stat, s'ar întoarce ca oricice cheltuială nejustificată de o profundă realitate economică, tot împotriva contribuabililor.

Trebuie să se ştie că încă în modalităţile cu care vinde aceste bunuri, Statul face cumpărătorilor toate facilităţile posibile. Astfel:

a) Inchirierea, arendarea sau vinderea acestor bunuri se face la preţul cel mai mic cu putinţă, preţ care nu reprezintă decât valoarea plătită efectiv fostului proprietar german şi cheltuielile făcute de Stat, cu întreţinerea şi administrarea, cheltuieli cari nu profită decât bunului respectiv, şi deci eventualului său cumpărător;

b) Acest preţ, care rămâne atât de redus faţă de creşterea preţurilor pe care a înregistrat-o în ultimul timp tranzacţia liberă, poate fi şi eşalonat pe mai mulţi ani, deşi Statul l-a plătit foştilor proprietari dintr'odată;

c) S'a fixat un timp destul de lung pentru introducerea ofertelor, astfel încât şi cei cari se găsesc pe front şi spre care preocuparea Subsecretariatului se îndreaptă în primul rând, să poată trimite eventual cererile lor, cu debarasarea de orice formalităţi, inutile, printr'o simplă carte poştală de campanie;

d) Subsecretariatul de Stat, are în vedere în primul rând, pe românii cu mijloace materiale reduse, funcţionarii mai slab plătiţi, meseriaşii şi profesioniştii liberi. Că pentru a salvgarda posibilitatea acestora de a obţine bunuri, a luat şi va lua cele mai severe măsuri, faţă de eventuale majorări de preţuri provocate de orice încercare de camuflaj;

e) In sfârşit va scoate în vânzare în cel mai scurt timp, destinându-le numai micilor meseriaşi cu preţuri mici şi facile condiţiuni de plată, atelierele de tot felul din Bucovina şi Dobrogea de Sud.

Astfel fiind, opinia publică trebuie să fie convinsă că Subsecretariatul de Stat, plasându-se de altfel pe linia generală a acţiunii de românizare, face tot ceeace este posibil pentru a înlesni românilor întemeerea de căminuri şi averi noui. Că oricice altă formulă, ar fi periculoasă de o-potrivă, pentru Stat şi pentru particulari, şi că oricice înlesnire şi sacrificiu din partea Statului trebuie să fie însoţite în mod automat, de munca şi de sacrificiul particularilor.

N. Postolache

Ştiri dela fraţii din Ardealul de Nord

Ziarul „Tribuna Ardealului" din Cluj, scrie următoarele;

„Tribunalul local a judecat, sub preşedinţia d-lui dr. Zakarias, procesul de despăgubire intentat de văd. lui Béres Janos împotriva reclamantei Maria Ghiolţan fost funcţionară la Administraţia financiară din localitate, pentru 31.000 pengö şi accesorii.

Din acţiunea reclamantei rezultă că în baza unui contract de vânzare-cumpărare încheiat la 14 Ianuarie 1932, a vândut d-nei Maria Ghiolţan 22 jugăre de pământ situat în Valea Chintăului pentru suma de 9000 pengoe (270.000 lei), deşi valoarea reală a fost cu mult mai mare. Reclamanta şi martorii audiaţi au susţinut că a fost nevoită să-şi vândă pământul pentru orice preţ, deoarece un plutonier român i-ar fi declarat că avutul ei va fi expropriat în favorul foştilor voluntari, dacă nu se grăbeşte cu vânzarea. In afară de aceasta reclamanta ar fi suferit şi insulte grave şi cu un prilej s'a ales cu geamurile sparte. Deci din cauza vexaţiunilor continue a fost nevoită să-şi vândă pământul sub preţul real.

Inginerul operator Ivan Técsy audiat ca expert, a declarat că valoarea actuală a pământului vândut este de 34.460 pengoe, iar valoarea reală a fost pe timpul vânzării cu 20% mai mic.

Tribunalul în urma depoziţiei martorilor şi expertizei făcută de inginerul operator Técsy a admis în parte acţiunea reclamantei obligând pe d-na Maria Ghiolţan să plătească diferenţa dintre preţul de cumpărare şi valoarea reală".

După cum vedeţi: românii sunt obligaţi să plătească a doua oară imobilele cumpărate dela unguri!

Innormântarea d-nei V. Oargă

„*Duminică 21 Sept. a. c. a fost aşezate la loc de veşnică odihnă rămăşiţele pământeşti ale d-nei Valeria Oargă. Prohodul a fost oficiat de Monseniorul dr. Juga cu părinţii Handrea şi Pandrea. Au fost de faţă „Comitetul reuniunei religioase de binefacere Sf. Maria" (cu drapelul societăţii) şi membrele, precum şi intelectualitatea locală. Au ţinut cuvântări Monseniorul Juga (o înălţătoare şi mângâietoare predică) şi d-na Nusy dr. Liviu Pop, în numele Comitetului reuniunii — cuvântul de rămas bun*".

In locul cartelelor pierdute nu se eliberează cartele noui

„Serviciul public de aprovizionare invită pe comercianţi şi pe consumatori să-şi păstreze bine cartelele de zahăr şi de pâine, precum şi livretele de cumpărare fiindcă pe viitor **nu poate elibera cartele noui în locul celor pierdute.** In acelaş timp se atrage atenţiunea publicului că pe viitor nu se va mai prelungi valabilitatea bonurilor de ghete. Având în vedere, că ordonanţele date de Primărie **interzic comercianţilor să vândă persoanelor din alte localităţi:** slănină, untură, osânză, unt şi săpun, comercianţii şi măcelarii pot desface aceste articole numai acelora cari îşi prezintă carnetele de cumpărare".

Plăţile restante la conversiune

„Guvernul ungar sub No. 6700/1941 M. E., prin ordonanţa Consiliului de miniştri publicată în Budapesti Közlöny din 2 Septembrie 1941.

Este o ordonanţă foarte importantă — pe care o vom da în traducere în întregime şi vom da sfaturi tuturor, cari ni se vor adresa — în ce priveşte aplicarea".

Moartea Protopopului Cornel Bucşa

„*La Nyirfalva în Sălaj a încetat din viaţă, după o grea şi lungă suferinţă, vrednicul protopop român unit Cornel Bucşa.*

Răpit de o boală nemiloasă, la o vârstă când putea fi încă de mult folos neamului şi bisericii sale, protopopul Cornel Bucşa, a cărui viaţă a fost un exemplu de virtute creştinească şi dragoste de neam, lasă în urmă pe neconsolaţii lui copii Tiberiu şi Hortenzia, care împărtăşesc durerea trecerei la cele veşnice a părintelui lor iubit, cu familiile înrudite Dunca, Balint, Trancău, Bugnariu şi Loghin.

Innormântarea defunctului s'a făcut după prohodul oficiat, în comuna Nyirfalva, în ziua de 13 Septembrie, la Nagynyires.

Odihnească în pace"!

ZIARIŞTI STRĂINI PRINTRE PLUGARII DIN VLAŞCA

In cadrul programului stabilit de d. prof. Mihai Antonescu, Preşedintele Consiliului de miniştri, ministrul Propagandei, a luat iniţiativa de a înlesni reprezentanţilor presei străine la noi cunoaşterea şi vizitarea pe teren a vieţii noastre rurale, precum şi marile progrese înfăptuite în toate domeniile sub noul regim al Mareşalului Antonescu.

Astfel, Sâmbătă 11 Octombrie, ministerul Agriculturei şi Domeniilor, împreună cu ministerul Propagandei au organizat o primă excursie agricolă în judeţul Vlaşca, la care au participat ziariştii străini corespondenţi ai marilor agenţii şi ziare străine.

Grupul a fost condus pe teren de d-nii: Al. Bădăuţă, secretarul general al ministerului Propagandei şi A. Frunzănescu, secretarul general al ministerului Agriculturii şi Domeniilor, asistaţi de d-nii: inginer Filotti, ing. agronom inspector Gh. Vodă şi inginer agronom V. V. Popovici din ministerul Agriculturii.

La ocolul agricol Călugăreni oaspeţii au fost primiţi de d-nii inginer agronom Virgil Gavrilescu, directorul Camerei agricole Vlaşca şi Aug. Lața, suprefectul judeţului. S'a cercetat la faţa locului organizarea şi rezultatele practice obţinute pentru asigurarea producţiei şi îndrumarea agricultorii.

D. Aug. Frunzănescu, secretarul general al ministerului Agriculturii, a făcut o amplă expunere asupra planului agricol, alcătuit pe baza experienţelor ştiinţifice şi chibzuinţii practică ţărănească precum şi asupra roadelor date de mobilizarea agricolă. Datorită programului de lucru chibzuit, ca şi mulţumită priceperii Corpului agronomilor şi hărniciei ţăranilor-plugari, s'a constatat cu satisfacţie că roadele aşteptate au fost depăşite.

D. ing. agronom Virgil Gavrilescu director al Camerei agricole Vlaşca a arătat cele patru puncte importante asupra cărora s'a concentrat activitatea agricolă:

1. — Realizarea în întregime a planului agricol, deci asigurarea producţiei în jud. Vlaşca.

2. — Organizarea grădinilor comunale de zarzavat, unde fiecare gospodar îşi cultivă pe câte 300—400 m. p. toate zarzavaturile necesare în timpul verei, prisosul transformându-l în rezerve de iarnă.

3. — Organizarea sistematică a exploatării islazurilor comunale în sensul că suprafeţele păşunabile cari erau paragină până acum, s'au transformat după un plan bine chibzuit, în culturi roditoare de plante de nutreţ.

4. — Infiinţarea unei societăţi de asigurarea vitelor, unde fiecare sătean îşi asigură vita mare pe o primă anuală de 40 lei. S'au plătit în acest an despăgubiri în valoare de peste 1 milion şi jumătate lei. S'au observat deasemenea rezultatele exploatării în comun prin obştii de săteni obţinându-se recolte duble faţă de restul sătenilor din afara obştiilor.

S'au vizitat deasemenea gospodăriile mai mari ale d-lui Vasile Arion şi a d-nei Constanţa Voina, unde s'au constatat străduinţele marilor agricultori pentru desvoltarea agriculturii.

In drum s'au dat explicaţii asupra bunelor rezultate obţinute atât în gospodăriile sătenilor, cât şi pe islazurile comunale.

Ziariştii străini, la capătul acestei excursii agricole, şi-au exprimat admiraţia pentru priveliştile minunate, pentru strădania şi realizările văzute ca şi pentru gospodăriile mari şi mici, cari cuprindeau bogăţia roadelor pământului şi urmele sârguinţei şi chibzuinţei sănătoase ţărăneşti şi agronomice.

La asfinţitul soarelui, osteniţi dar satisfăcuţi s'au înapoiat în Capitală.

CHIAR ŞI AMBASADORUL MAISKY VEDE IN CULORI NEGRE SOARTA RUSIEI SOVIETICE

Agenţia „Reuter" anunţă din Londra: Ambasadorul sovietic a declarat, într'o cuvântare ţinută la Londra, că Rusia nu se luptă numai pentru ea, ci şi pentru siguranţa şi libertatea altor naţiuni. „In jurul Leningradului şi în Ucraina se decide azi soarta omenirei pentru multe generaţii. Mulţi strategici-amatori vorbesc cu mare uşurinţă de „Generalul Iarnă" şi „Generalul Praf". Acest fel de înfruntare este foarte primejdios. Poporul sovietic preferă să privească lucrurile în faţă. Maşina de războiu germană este încă foarte puternică şi Rusia se află într'o situaţie foarte gravă şi critică. Nu are nici un sens să închidem ochii în faţa situaţiei reale. Technica modernă a războiului a redus la minimum importanţa elementelor ca „Generalul Iarnă" şi „Generalul Praf" şi poate că între timp Generalul Iarnă a fost retrogradat la rangul de colonel şi Generalul Praf a ajuns sublocotenent".

Ambasadorul sovietic a adăugat apoi: „Războiul pe frontul de Est nu va fi oprit de intemperii, nici de toamnă, nici de iarnă. Poporul rus nu-şi bazează părerile pe aprecieri atât de dubioase. Rusia suferă pierderi grele. Inamicul a ocupat regiuni industriale importante şi ruşii au fost siliţi să evacueze numeroase fabrici şi alte instalaţii. Va trece oare care timp până acestea vor putea relua lucrul lor în alte regiuni. Această împrejurare îngreuiază şi mai mult sarcina Rusiei de a înlocui pierderile de material. De aceia toate naţiunile care „iubesc libertatea" trebuie să vină repede în ajutorul Rusiei".

Jidovul Maisky, actualmente ambasador al lui Stalin la Londra, încearcă să reducă astfel aşteptările exagerate ale plutocraţilor. Din cuvintele sale reiese spaima nemărginită în faţa prăbuşirei, pe care o vede ca ceva inevitabil.

FUEHRERUL MARELUI REICH A DECORAT PE D-NII GENERALI DE CORP DE ARMATĂ IACOBICI IOSIF ŞI CIUPERCĂ NICOLAE

Fuehrerul Marelui Reich, Adolf Hitler, comandant suprem al Armatei germane, a conferit d-lui General de Corp de Armată JACOBICI IOSIF bareta pentru Crucea de Fier, pentru meritele sale ca Ministru al Apărării Naţionale.

D-lui General de Corp de Armată CIUPERCA NICOLAE i-a conferit Crucea de Fier, clasa I-a şi a II-a, pentru meritele sale de comandant şi pentru curajul său personal în luptă.

Insignele decoraţiunilor au fost înmânate celor doi generali români de generalul HAUFE, în ziua de 9 Octombrie 1941.

Schimb de telegrame intre Cancelarul Hitler şi generalul Franco

Aportul Spaniei la nimicirea definitivă a bolşevismului

BERLIN, 12 (Rador). — Cu prilejul noilor mari succese militare ale trupelor germane, generalul Franco, şeful statului spaniol a adresat Fuehrerului următoarea telegramă:

„In numele meu şi în cel al poporului spaniol, exprim Excelenţei voastre entuziastele mele felicitări pentru recentele succese definitive repurtate de forţele armate germane împotriva inamicului civilizaţiei".

Fuehrerul a răspuns print'o telegramă având următorul conţinut:

„Mulţumesc Excelenţei voastre în mod cordial pentru sincerile felicitări trimise cu prilejul succeselor repurtate de armatele germane.

Inregistrez cu o bucurie recunoscătoare faptul că voluntarii spanioli participă la nimicirea definitivă a bolşevismului".

Au fost schimbate telegrame între ministrul afacerilor străine al Spaniei d. Serrano Suner şi ministrul afacerilor străine al Reichului d. von Ribbentrop.

ULTIMA ORA

GARNIZOANELE MILITARE SOVIETICE REFUZĂ SĂ MAI EXECUTE ORDINELE LUI STALIN

NEW-YORK, 13 (tel. particulară). — Din izvor militar se anunță că divizia 61 sovietică dintr'o garnizoană din Extremul Orient, primind ordinul să plece pe frontul de Est, s'a răsculat. Comisarii politici și comandanții unităților, au fost executați, locul lor fiind luat de către partizanii din așa zisă „garda veche".

Postul de radio-Nikolaev din Dalny-Vostok (Extremul Orient) anunță că aproape în toate garnizoanele militare din această regiune s'au răsculat, declarând că nu mai vor să execute ordinele lui Stalin. Unitățile răsculate au proclamat ca șef pe generalul Bluecher.

DESTRĂMAREA ARMATEI BOLȘEVICE

Considerabile pierderi în oameni și material de război

HELSINKI, 13 (Tel. particulară). — In cercurile militare din capitala Finlandei se discută cu cel mai mare interes faptul că armata roșie merge spre o totală destrămare și nimicire.

Se precizează că în timpul celor 3 luni și jumătate, Sovietele au avut următoarele pierderi: La Byalistok, 324.000 prizonieri, 3.332 care blindate și tancuri și 1.809 tunuri; La Smolensk: 310.000 prizonieri, 3.205 blindate și tancuri și 3.120 tunuri; La Uman: 130.000 prizonieri, 517 tancuri și 1.100 tunuri; La Gomel: 80.000 prizonieri, 144 blindate și 848 tunuri; La Velikie Lughi: 30.000 prizonieri și 400 tunuri; La Ilmen: 53.000 prizonieri, 320 care blindate și 695 tunuri; La Melitopol: intreaga armată a IX-a, a fost incercuită.

La pierderile în oameni, se mai adaogă un considerabil număr de morți și răniți.

In incercuirea dela Leningrad, se află peste un milion de soldați, cari, împreună cu mai bine de 4 milioane de locuitori, își așteaptă nimicirea.

Bolșevicii au aruncat în luptă copii între 12 și 14 ani

BERLIN, 13 (Rador). — Un raport, care emană din izvor militar, arată gravitatea pierderilor sovietice suferite cu prilejul încercărilor de eșire din pungile dela Briansk.

Dealungul unei linii ferate, pe care o divizie germană o luase cu asalt la 11 Octombrie, numai pe o distanță de 300 de metri au fost numărate 1800 de cadavre sovietice. In rânduri strânse, bolșevicii fuseseră împinși orbește în focul armelor germane.

Cu acest prilej, 12 comisari politici au fost omorîți sau grav răniți. Cei răniți au fost luați prizonieri.

Mai multe femei-soldați și un număr de băeți între 12 și 14 ani au fost aruncați în luptă cu prilejul acestei încercări de străpungere, care n'avea absolut nicio șansă de succes. Ei au fost împinși în foc de comisarii politici, cari îi amenințau cu revolverele dela spate.

Un întreg convoi de vase engleze scufundat de submarinele germane

BERLIN, 13 (Rador). — Membrii echipagiului cargobotului britanic EMPIRE, cari la 12 Octombrie au sosit într'un port portughez, relatează cu privire la atacul submarinelor germane dat împotriva convoiului că acesta a fost nimicit aproape în întregime.

Printre vapoarele scufundate, se află și vasul britanic AVOCETA de 7.000 tone.

Nu se știe nimic despre soarta a multor echipagii.

Membrii echipagiilor salvate au declarat că acestea trebue să fi pierit deoarece nici o altă barcă de salvare n'a sosit pe coasta portugheză.

La Paris a fost descoperită o organizație comunistă cu mari ramificațiuni

PARIS, 13 (Rador). — Corespondentul agenției D.N.B. transmite:

Poliția pariziană a descoperit într'un cartier periferic al Parisului o organizație comunistă ce dispunea de ample ramificații.

Până acum au fost arestate 24 de persoane. Au fost găsite mari cantități de broșuri, afișe, ziare interzise, state de plată etc.

Zeci de trenuri, sute de camioane baterii de artilerie și cazemate distruse de aviația Germană

BERLIN, 13 (Rador). — Formațiuni de avioane de luptă și de avioane de vânătoare germane, operând pe frontul de est, au obținut și în cursul zilei de 12 Octombrie mari succese.

Liniile de aprovizionare sovietice au fost din nou bombardate. Mai multe linii de cale ferată au fost întrerupte. Au fost incendiate și distruse opt trenuri, printre care și un tren de muniții și două trenuri petrolifere, încărcate cu carburanți. De asemeni au fost nimicite opt locomotive. Alte 41 trenuri și 10 gări au fost avariate.

Care blindate sovietice concentrate și coloane de vehicule au fost deasemeni atinse.

Alte formațiuni ale aviației germane au participat la operațiunile terestre, distrugând cazemate și poziții de infanterie și scoțând din luptă 2 tunuri cu tragere depărtată, 3 baterii de artilerie antiaeriană, 3 baterii de artilerie și 7 cuiburi de mitraliere.

Un număr de 329 autocamioane au fost atinse de bombe, incendiate sau distruse.

Armatele noastre își continuă înaintarea până la stârpirea definitivă a bolșevismului (P. P.)

COMUNICATUL OFICIAL GERMAN

IN CURSUL BĂTĂLIILOR DELA BRIANSK ȘI WIASMA S'AU FĂCUT PÂNĂ IN PREZENT 350.000 PRIZONIERI

BERLIN, 13 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

Operațiunile pe frontul de răsărit continuă conform prevederilor.

In cursul urmăririi resturilor armatelor inamice, care izbutiseră să scape din bătălia dela Marea de Azov, o formațiune sovietică a fost ajunsă din urmă și nimicită. Am luat 1100 prizonieri și am capturat 33 tunuri.

In sectorul de luptă situat la răsărit de Nipru, un regiment croat a primit botezul focului.

Nimicirea forțelor sovietice încercuite în regiunea Wiasma, este aproape terminată.

In fața Leningradului, încercările inamicului de a sparge încercuirea au fost respinse cu pierderi enorme pentru bolșevici.

Avioane de luptă au bombardat noaptea trecută instalații importante din punct de vedere militar din Moscova.

In lupta contra Marei Britanii, avioane de luptă au atacat cu succes în noaptea de 13 Octombrie centrul industrial Manchester și portul orașului Hull. Alte atacuri aeriene au fost îndreptate contra aerodromurilor și instalațiilor portuare din estul și sud-estul Angliei.

La est de Great Yarmuth, un avion de luptă a scufundat un vapor de comerț de 8000 tone.

Artileria cu tragere lungă a armatei terestre și a marinei de război a bombardat cu efect, după cum s'a putut observa, stațiunea de radiotelegrafie de la Dover.

Pe Marea Mânecei, avioane germane de vânătoare au doborît în cursul zilei de eri șase avioane britanice, iar vapoarele germane de patrulare au mai doborît două.

In Africa de Nord, trupele germano-italiene au efectuat în noaptea de 10 Octombrie, în fața Tobrukului, un atac local încununat de succes. Un contraatac britanic, spijinit de tankuri, a fost respins. Orașul și portul Tobruk au fost bombardate în noaptea de 12 Octombrie. Cinci avioane britanice de vânătoare au fost doborîte în lupte aeriene.

Noaptea trecută, un număr destul de însemnat de avioane engleze de bombardamnt au sburat pe deasupra Germaniei de vest și de sud, aruncând bombe explosive și incendiare asupra unui mare număr de localități. Populația civilă a pierdut morți și răniți. In diferite localități, s'au înregistrat clădiri distruse sau avariate.

Dintre avioanele engleze care au luat parte la aceste atacuri, nouă au fost doborîte de avioanele noastre de vânătoare, iar patru de artileria antiaeriană.

*

BERLIN, 13 (Rador). — Caartierul genral al Fuehrerului a dat Luni spre seară următorul comunicat special:

Numărul prizonierilor luați de trupele germane în cursul dublei bătălii de la Briansk și Wiasma este până acum de peste 350 de mii.

Această cifră crește mereu.

IMPORTANTE CĂI FERATE, PODURI, ȘOSELE, MII DE VEHICULE DISTRUSE DE UN CORP DE AVIATORI GERMANI

BERLIN, 13 (Rador). — Din sursă competentă se află că un corp de aviatori germani specializați în bombardamentul în picaj au doborît, între 22 Iunie și 28 Septembrie 1941, 1.865 avioane sovietice, au distrus pe pământ 1.146 avioane, au nimicit 841 care blindate și au scos din luptă 151 baterii și 181 tunuri izolate.

In cursul atacurilor date asupra coloanelor în marș ale bolșevicilor și asupra căilor de comunicație și de legătură cu spatele, acelaș corp, în același perioadă de timp, a risipit 42 coloane, a nimicit 8.434 vehicule și a distrus sau a făcut, în parte, inutilizabile, prin bombe aruncate în plin, 227 trenuri și 86 locomotive. El a tăiat importante căi ferate în 356 puncte, a distrus 122 poduri și 24 alte amenajări servind la trecerea râurilor și a aruncat în aer 25 depozite de muniții și 16 depozite de carburanți.

Cu prilejul atacurilor date asupra pozițiilor de campanie și lucrărilor defensive sovietice, efectuate dela mică înălțime, formațiuni din același corp au distrus 6 cazemate sovietice și numeroase alte cuiburi de apărare.

Cu un succes deosebit, formațiuni din acest corp atacă, în plus, vase sovietice în Baltica și pe lacurile și cursurile de apă depe frontul oriental.

AGRAVAREA SITUAȚIEI IN CAUCAZ

Ciocniri sângeroase între armatele sovietice și trupele N. K. V. D.-Revolta marinarilor din flota Mării Negre

ANKARA, 13 (Tel. part.) — După informațiuni dela granița turco-sovietică, unități din armata regulată bolșevică, protestând împotriva faptului că comandamentul suprem al operațiunilor a fost atribuit generalului englez Wawel, au refuzat să mai lupte.

Trupele N.K.V.D.-ului intrând în acțiune, încăerări sângeroase s'au produs între acestea și unitățile din armata regulată.

Față de această situație, Stalin a dispus înlocuirea unităților rusești cu trupe formate din calmâci și din agenți ai N.K.V.D.-ului.

Detașamente răzlețe sovietice au trecut în Turcia, predându-se de bună voe autorităților turcești. Aci, bolșevicii au fost dezarmați și internați în lagăre de concentrare.

Acum câteva zile, mari agitațiuni s'au produs pe bordurile vaselor militare sovietice din flota Mării Negre. Se precizează că un submarin sovietic s'a predat autorităților navale din portul Opah, după ce comandanții și comisarii politici au fost împușcați sau aruncați peste bord de către matelоți.

Echipajul submarinului a fost dezarmat și internat într'un lagăr de concentrare.

STRĂLUCITA VICTORIE DELA MAREA AZOV

Eri la „Ora Ostașului" s'a citit la postul nostru de radiodifuziune, următorul „Cuvânt către ostași":

OSTAȘI,

Prin comunicatul special dat eri de Cartierul General al Fuehrerului se anunță că bătălia de la Marea de Azov s'a terminat. La această mare bătălie și strălucită victorie împotriva armatelor bolșevice ale lui Budieny, au cooperat: Flota aeriană a Colonelului General Löhr, armata Generalului de infanterie von Manstein, armata română de sub comanda Generalului de Corp de Armată Petre Dumitrescu și armata blindată a Colonelului General von Kleist. După manevre iscusite și bătălii, care vor rămâne în istoria lumei întregi, grupul aliat a nimicit grosul armatelor a 9-a și a 18-a sovietice.

Dela 24 Septembrie, de când grupul de armate ale Mareșalului von Rundstedt din care fac parte trupele române, italiene și slovace, luptă cu bolșevicii, aceștia au lăsat în mâinile noastre 103.365 prizonieri, 212 care de luptă și 672 tunuri.

La acestea se mai adaugă cei 64.325 prizonieri, 126 care de luptă, 514 tunuri, mari cantități de material de război neevaluat încă, luat în lupta de nimicire de pe țărmul Mării de Azov.

OSTAȘI,

In această bătălie de nimicire a dușmanului României și al creștinătății europene, camarazii voștri alături de soldații germani, italeini și slovaci, și-au împlinit cu prisosință datoria. Citarea armatelor române și a Domnului General Petre Dumitrescu, în comunicatul Marelui Cartier German, dovedește aceasta.

O însemnăm cu mândrie în hrisovul bătăliilor noastre.

Este o mare cinste în fața lumii întregi să fie din nou recunoscută bravura și însușirile războinice ale ostașului român.

Ați luptat astfel încât ați stârnit admirația aliaților noștri, care sunt totodată cei mai încercați și mai bravi ostași pe care îi are lumea.

Ca pildă a celor spuse mai sus, stă și următoarea scrisoare a Generalului German Witke, Comandantul unei Divizii din armata germană care luptă la Azov, scrisoare trimisă Domnului General Petre Dumitrescu:

Mult stimate Domnule General,

Vă raportez Domnule General, că Brigada 8-a Cavalerie Română cu Regimentul Cavalerie Nr. 2 și Brigada de Artilerie, printr'un atac impetuos și irezistibil în dimineața zilei de 26.IX, a aruncat înapoi pe inamicul ce pătrunsese în dispozitiv și i-a cauzat pierderi mari. Obiectivul atacului a fost complect și pretutindeni atins.

Acest succes se datorește conducerii superioare a Comandantului Regmentului 2 Cavalerie și atitudinei dârze și viteze a tuturor ofițerilor, subofițerilor și trupei.

General de Divizie WITKE

OSTAȘI,

Dela 3 Iunie, când ați început bătălia pentru desrobirea Bucovinei, eliberând pământul sfânt al lui Ștefan cel Mare și zdrobind dușmanul neamului și al crucii peste Prut, peste Nistru, peste Bug, și peste Nipru până la Marea de Azov, sufletul Țării întregi a urmărit cu mândrie flamurile românești, pas cu pas, purtate de vitejia noastră neînfricată.

Astăzi când comunicatul Marelui Cartier General al Fuehrerului vestește lumii că marea bătălie dela Sud s'a terminat prin zdrobirea hoardelor bolșevice ale lui Budienny, toată ușurarea marelui pericol înlăturat — pe care o simte țara — v'o datorează vouă, viteji vânători de munte și cavalerie vitează, conduși de bravul vostru comandant.

In urmărirea inamicului decimat și în năvalnica voastră înaintare, până la totala lui strivire, cetim însăși rostul războiului nostru.

Veacuri dearândul, moșii și strămoșii noștri au trăit cu spaima în suflete de apropierea și amenințarea acestui vecin.

Vouă, după 16 veacuri, ostași români, vă revine cinstea strălucitoare de a sfârși, odată pentru totdeauna, cu această primejdie a neamului.

Nu numai cinstea creștină de a fi alături de aliați în lupta pentru Sfânta Cruce, dar chiar existența și liniștea copiilor și nepoților noștri sunt chezășuite de biruința voastră de azi.

Cei peste 1.700 de kilometri călcați de voi în lupte zi la zi, contra bolșevicilor, sunt tot atâtea trepte pe scara de glorie pe care ați urcat-o.

Ostași, propășirea de mâine a țării noastre dragi, va naște din sămânța fap r voastre de arme, iar sân ele eroilor căzuți pentru țară, Rege și Conducător, va rodi o Românie nouă, puternică și curată, așa cum sunt faptele voastre.

CUM AU DECURS BĂTĂLIILE DELA AZOV

După forțarea Niprului, în regiunea Bjerislav, forțele sovietice au fost separate în trei părți:

— o parte svârlită spre vest și nimicită

— o parte retrasă în Crimeea

— Grosul forțelor s'au retras spre est, peste stepa Nogai. Trupele germano-române pornite în urmărirea grosului forțelor roșii spre est, au ajuns pe linia generală: Balki-S. V. Mielitopol, unde s'au lovit de reistențe puternice.

Pe această linie Rușii au avut lucrări fortificate puternice, pregătite încă din timp de pace.

Pe lângă resturile forțelor retrase depe Nipru, sovietele au adus dinapoi noui întăriri pe această linie, formând în total un grup de circa 15 Divizii, grupate în două Armate.

Toate contraatacurile date de inamic cu trupe proaspete sprijinite de unități de care de luptă grele și de foarte multă artilerie grea și de aviație s'au lovit de rzistența neclintită a trupelor româno-germane și au fost respinse.

Intre timp — către 5 Oct. — a început să se facă simțită manevră Grupului blindat german, care scobora din regiunea est Jekaterinoslav (Dniepropetrovsk) — către sud, în spatele armatei sovietice.

Dela 5 Oct. trupele germano-române au reluat atacul.

Sub presiunea acestui atac frontal și amenințată prin manevra Grupului blindat german, Armata sovietică a început retragerea către est.

Până la 8 Oct. frontul era împins până la linia Valea Molotchieaja — pârâul Karacekrak.

Dela 8—10 Oct. presiunea asupra forțelor sovietice s'a continuat cu vigoare, dela vest către est și dela NE — către SV. și Vest, tinzând la încercuirea lor.

La 10 Oct. Grupul blindat german a făcut joncțiunea cu forțele germano-române astfel că întreaga Armată sovietică este prinsă într'un cerc de oțel, pierzând orice posibilitate de retragere.

Până în seara de 11 Oct. forțele ruse, înghesuite în trei cercuri au fost complet nimicite.

In seara de 11 Oct. bătălia dintre Nipru și Marea Azov era terminată.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5-7-9